

**Bruce's
e v i n s
w**

**ЖОРЖ ДАЛЛЕМАНЬ:
«НЕНАДАДАННЯ УКРАЇНІ СТАТУСУ
КАНДИДАТА БУЛО Б СТРАШНОЮ
ПОМИЛКОЮ»**

**ОКСАНА БУЛДА:
«ДЕЛУКОЙЛІЗАЦІЯ БЕЛЬГІЇ»**

**«МАРІУПОЛЬ ПІД ПРИЦІЛОМ»
ІНТЕРВ'Ю**

ЧЕРВЕНЬ 2022

**P | Promote
Ukraine**

Огляд Україна Брюссель

Журнал «Огляд Україна Брюссель» поширюється безкоштовно серед аналітиків, фахівців, лідерів думок, чиновників і політиків України та Європейського Союзу.

Відтворення матеріалів журналу допускається лише з посиланням на Журнал. Думки, висловлені авторами у Журналі, не обов'язково відображають позицію редакції. Лише автор є відповідальним за контент свого матеріалу. Автор відповідає лише за матеріал, наданий мовою оригіналу. Переклад статей зроблений третіми особами на замовлення редакції. Видавець не несе відповідальності за товари і послуги, що рекламуються в публікаціях. Фотографії з відкритих джерел.

СДОВО РЕДАКЦІЇ

24 лютого виправдався найгірший прогноз, який ми – у Brussels Ukraïna Review – зробили наприкінці минулого року. Путінські «зимові військові навчання» переросли в повномасштабне вторгнення. Цим вмило була перекреслена вся система міжнародної безпеки, яку держави світу будували десятиліттями, аби запобігти третій світовій війні.

Насправді третя світова війна вже триває. Її переходу в гарячу стадію перешкоджає лише спротив України російській агресії – ціною десятків (а може вже й сотень) тисяч життів, ціною непохитного духу української армії, волонтерів, громадянського суспільства. Адже якби авантюра Володимира Путіна в Україні вдалася, всі диктаторські режими отримали б сигнал про те, що військова агресія в сучасній геополітичній парадигмі ніколи не буде покарана. І тоді більшість тліючих у всьому світі конфліктів перейшли б у гарячу фазу.

Зараз, коли армія України стримує російські окупаційні війська по всій лінії фронту та проводить успішні контрнаступи, світ обговорює єдине питання: як протидіяти агресору. І основні складові цього глобального питання наша редакція збрала в цьому випуску Brussels Ukraïna Review:

- Що таке українська стратегія?

- Інтеграція України в ЄС і НАТО.

- Перспективи нових міждержавних союзів у сучасному світі.

- Європейське майбутнє через депутатизацію.

- Голуби миру як корисні ідіоти для режиму Путіна: хибність наративу «війна – це погано, тому і зброя – це погано».

- LUKOIL у Бельгії – спонсор тероризму та прикриття для російських спецслужб.

- Чому культура в Європі не може бути поза політикою.

- Як через війну в Україні Путін провокує голодні бунти в Африці та створює нові осередки військової напруги в світі.

- Інтеграція українських біженців у ЄС на прикладі Бельгії.

І головне: ми віримо в перемогу України та світу над путінським режимом. Ми віримо, що всі військові злочинці будуть покарані.

Марта Барандій

02 Слово Редакції

04 Європа, Україна
та сурогати
Віталій Портников

ПРОМОДУМКА ВІД СУЩЕНКА

08 Українська стратегія
спротиву
Роман Сущенко

10 Інтеграція України
в НАТО: перегляд
поширеної співпраці під
час повномасштабної
російської агресії
Єгор Браїлян

14 Ненадання Україні
статусу кандидата
було б страшною
помилкою
Жорж Даллемань

18 За кандидатуру
України в ЄС

20 Спільна ціна спільного
майбутнього:
європейська інтеграція
та депутатизація
Андреа Кастанья

24 Депутатизація за умов
повномасштабного
вторгнення Росії до України:
досвід країн Балтії
Ніна Басок
Єлизавета Маркова

28 Делукойлізація Бельгії
Оксана Булда

ІНТЕРВ'Ю

34 Маріуполь
під прицілом
Марта Барандій

40 Західні голуби миру
як корисні ідіоти для
режиму Путіна
Леся Магас

44 Воєнні злочини
Росії в Україні
Діана Дегель

48 Їжа як зброя:
новий компонент «гібридної
війни» Путіна
Марина Ярошевич

52 Інтеграція українських
тимчасово переміщених
осіб у Бельгії: виклики та
шляхи уперед
Фатіх Їлмаз
Люба Карпачова

56 Культура з (поза)
політикою
Данило Полілуєв -Шмідт

ЄВРОПА, УКРАЇНА ТА СУРОГАТИ

**ВІТАЛІЙ
ПОРТНИКОВ,
ЖУРНАЛІСТ,
ПОЛІТИЧНИЙ
ОГЛЯДАЧ, АВТОР
І ЛІДЕР ДУМОК**

Не встигла війна, розв'язана Владіміром Путіним проти України,

перейти до першої затяжної фази – не виключаю, що попереду ще нові великі битви, – як західні лідери почали обережно дрейфувати в бік своїх обіцянок інституційної підтримки України. На горизонті виник образ якогось «нового політичного співтовариства», яке могло би об'єднати як країни, які хочуть вступити до ЄС, але їх поки що там не очікують, так і країни, які вже вийшли з ЄС. Першим про таку ідею оголосив французький президент Еммануель Макрон, за ним позитивно про це висловився голова Європейської Ради Шарль Мішель, після них – федеральний канцлер Олаф Шольц.

Як на мене, ця ідея є мертвонародженою за своєю суттю. Хто погодиться з участю у «політичній спільноті»? Україна? Але для держави, громадяни якої воюють за право визначати свій вибір, це – очевидна національна поразка. Про це вже сказав президент Володимир Зеленський. А міністр закордонних справ Дмитро Кулеба буквально за кілька хвилин після промови останньо-

го з прихильників «спільноти», Олафа Шольца, написав у Твіттері, що «стратегічна двозначність» підходів європейців до перспектив європейської інтеграції України лише підбурює Путіна. Велика Британія? Але ця країна після виходу з ЄС претендує на власну геополітичну роль, що дорівнює Євросоюзу. Як державі з такими амбіціями (після того, як її громадяни вирішили залишити Євросоюз) перебувати в одному «прилазнику» з тими, хто прагне вступити до ЄС? Країни Західних Балкан? Але тут розраховують на приєднання до ЄС, а не на додаток до Європейського Союзу й уже ведуть відповідні перемовини. До речі, ще кілька десятиліть тому і для цих країн намагалися створити якісь сурогатні конструкції, але закінчилося все статусом кандидатів у члени Євросоюзу. Навіщо ж знову винаходити велосипед?

А тому, що європейські політики вже готуються до відповідей на запитання: а чому Україні не надають статусу кандидата? А чому з нею так довго ведуть переговори? А хіба кровопролитна війна не є приводом для прискорення процесів? І відповідь на ці питання вже є зрозумілою: ми пропонували їм чудову форму співіснування, а вони самі відмовилися. Тому що позбавлені адекватності.

*До речі,
ще кілька
десятиліть
тому і для
цих країн
намагалися
створити
якісь сурогатні
конструкції,
але закінчилося
все статусом
кандидатів
у члени
Євросоюзу.
Навіщо ж знову
винаходити
велосипед?*

Але адекватність варто було б виявити самим лідерам провідних країн Євросоюзу. Звичайно, для того, щоб Україна стала відповідати стандартам ЄС, необхідно докласти багато зусиль, це нелегка праця. Однак війна, що почалася 24 лютого 2022 року, довела просту річ: перебування України – і не тільки України, а й Молдови, Грузії та країн Західних Балкан – за межами ЄС та НАТО і є загроза безпеці Європи. Тому що безпека Європи гарантується миром. Миром, а не війною. А мир – це спільні зобов'язання, готовність разом захищатися від можливої небезпеки, вибудовувати прозорий ринок праці та капіталу. Так, одним у цій ситуації треба допомагати іншим – але для загального ж добра, і ця допомога обов'язково окупиться. Якщо це ще потрібно доводити, давайте уявімо, що на 2022 рік Україна вже в НАТО. Чи був би скоєний напад на неї? Чи довелося б США, Великій Британії та ЄС витратити мільярди доларів і приймати мільйони біженців? Чи довелося б відмовлятися від російських енергоносіїв? І це – лише про європейців. Давайте не забувати про мільйони українців, які втратили рідну домівку. Про вбитих на фронті та у власному будинку. Про зруйновані міста й села. Про те, що все це ще не закінчилося й невідомо, коли і як закінчиться. А якби Україна була в НАТО – нічого цього не було б. Від слова «взагалі». Проте західні по-

літики воліли від цієї простої думки відмахуватися – втім, як і багато хто з моїх співвітчизників, визнаю. Натомість популярною була інша думка – про те, що можна «втягнути» Путіна у взаємовигідне енергетичне партнерство із Заходом (наприклад, добудувати «Північний потік-2») і він тоді ні на кого не нападе, бо буде зацікавлений у прибутку. Соромлюся запитати – і як, втягнули?

Повчально спостерігати, як представники еліт, які виявили дивовижну політичну короткозорість і своєю «конструктивністю» та обережністю переконали потенційного агресора в тому, що йому все зійде з рук, знову намагаються вигадувати те, що не має жодного реального політичного сенсу. Знову не можуть зрозуміти, що йдеться не про чужу, а про їхню безпеку, про їхнє майбутнє. Що йдеться про Німеччину та Францію, а аж ніяк не лише про Україну.

**А якби Україна
була в НАТО –
нічого цього не
було б. Від слова
«взагалі». Проте
західні політики
воліли від цієї
простої думки
відмахуватися
– втім, як
і багато
хто з моїх
співвітчизників,
визнаю.**

ЮРИДИЧНА ФІРМА-БУТИК У СЕРЦІ ЄВРОПИ

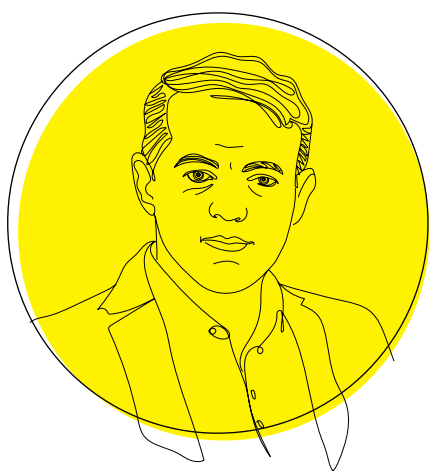
info@vanbellelaw.com

Avenue Général de Gaulle 47, B-1050 Brussels (Belgium)

Vanbelle

УКРАЇНСЬКА СТРАТЕГІЯ СПРОТИВУ

**РОМАН СУЩЕНКО
– УКРАЇНСЬКИЙ
ЖУРНАЛІСТ, КОЛИШНІЙ
ПОЛІТВ'ЯЗЕНЬ КРЕМЛЯ,
ГРОМАДСЬКИЙ І
ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ**

Понад три місяці світ уважно спостерігає за ефективною військовою майстерністю, мистецтвом та героїзмом Української армії. Годинник цокає щосекунди, нагадуючи про наближення нищівної поразки росіян в Україні. Росія видихається і не спроможна вести тривалу війну без нових ударних сил. Кремлівські стратеги змушені постійно переоцінювати свої цілі. Сценарій «А» – окупація Києва, Харкова, Чернігова, Сум, убивство президен-

та, арешт уряду та встановлення маріонеткового – із тріском провалився. Сценарій «В» – блицкриг на півдні, сході, північному сході, опанування повітряного простору України – не вдався. Сценарій «С» – відчайдушні спроби окупації Донбасу та контроль сухопутного коридору між РФ і Кримом. Фактично Кремль постійно применшував цілі та змінював стратегію їх досягнення в Україні. Росія обрала варварську агресію способом досягнення політичних цілей, однак бойові дії змінили їх. Боротьба кремлівських «яструбів» та їхні хибні припущення прирекли армію на марні зусилля, пригнічення та зневіру.

Українська армія послідовно й системно трималася власних цілей. Цілі прості – захист суверенітету, народу, дому,

ПРОМОДІНКА
ВІД СУЩЕНКА

землі. Ця формула їхнього досягнення лишається незмінною та переконливою. Обрана українська стратегія спротиву полягає в руйнації моральної, інтелектуальної та фізичної спроможності Росії боротися й перемагати на українській землі. За три місяці українці довели свою ефективність на полі бою, у тилу, у глобальному інформаційному просторі. Українська стратегія руйнації передбачає атаку у слабких місцях росіян, сковування їхніх ударних сил меншими силами. Цей підхід формує основу для досягнення ефективних результатів і гарантує неготовність загарбника протидіяти йому.

Українські частини атакують найслабші системи фізичної підтримки агресора на полі бою – мережі зв'язку, маршрути логістичного забезпечення, тилові райони, артилерію та старших командирів. Першою була битва за Київ. Українці просочувалися в тили ворога і нещадно нищили його логістику, руйнували російську експедицію зсередини й витіснили її з України. На сході Харкова стратегію руйнації продовжили. Українці завдавали ударів по критичній інфраструктурі агресора, зокрема по інженерних частинах, БПЛА, складах зберігання пального та командних пунктах. Українці пригнічували й руйнували фізичну спроможність загарбника воювати.

Ці дії фізично вплинули на моральні й інтелектуальні складові росіян. Бойовий дух ворога через великі втрати, постійні поразки на полі бою, проблеми з постачанням та відступ під українським тиском від Києва і Харкова знизився.

Успішне використання соцімереж і медіа для демонстрації недоліків росіян лише посилює моральну руйнацію загарбника. Падіння морального духу знизило бойову дисципліну, спричинило дезертирства, збільшило відмови воювати та кількість військових злочинів.

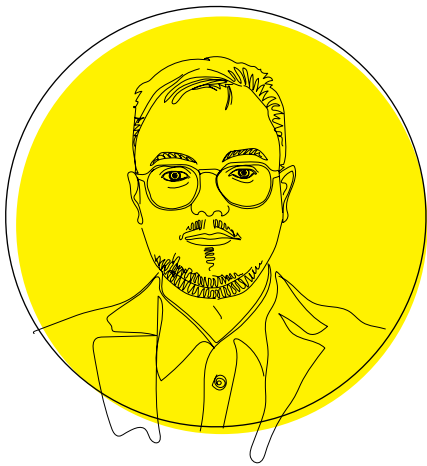
Українці повільно руйнують волю росіян, нав'язують їм модель інтелектуального впливу. Численні військові поразки та жага до тактичної перемоги штовхають росіян на більший ризик у своїх оперативних або тактичних рішеннях. Українці руйнують росіян морально, інтелектуально та фізично зсередини. Звичайні наземні й повітряні операції поєднані з діями ССО та інформаційно-психологічними операціями в єдине ціле нової якості. Це стало інтегрованим, неподільним підходом ведення війни в Україні.

Україна свідомо обрала цивілізований спосіб життя суспільства, поділяє культурні цінності, що дозволяють ідеям розвиватися і впливати в успішні комерційні підприємства, демократичну форму правління, вільний ринок, де інвесторам потрібні нові технології, де присутній захист інтелектуальної власності, контроль над корупцією та злочинністю, правову систему, де обвинувачений має шанс бути виправданим. Ця культура припускає критичні висловлювання, допускає незалежність, у ній можна зазнати невдачі, щоб ще раз спробувати. Це цивілізовані зерна істини, за які українці нині платять власною кров'ю та свободою.

Українці повільно руйнують волю росіян, нав'язують їм модель інтелектуального впливу. Численні військові поразки та жага до тактичної перемоги штовхають росіян на більший ризик у своїх оперативних або тактичних рішеннях. Українці руйнують росіян морально, інтелектуально та фізично зсередини.

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В НАТО: ПЕРЕГЛЯД ПОСИЛЕНОЇ СПІВПРАЦІ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

**ЕГОР БРАЙЛЯН,
КАНДИДАТ
ІСТОРИЧНИХ НАУК,
СПЕЦІАЛЬНИЙ
КОРЕСПОНДЕНТ
ВІДДІЛЕННЯ
ВИСВІТЛЕННЯ
МІЖНАРОДНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА
ІНФОРМАГЕНТСТВА
АРМІЯІNFORM**

Відносини Україна-НАТО мають ключове значення для європейської та глобальної безпеки. Євроатлантичні прагнення України відображають мрії її суспільства про допомогу в захисті мирного і процвітаючого розвитку в Європі та за її межами. Водночас військова агресія, яку Росія розв'язала проти України з 2014 року, 24 лютого цього року переросла в повномасштабну війну з тяжкими наслідками для економіки, клімату та інфраструктури України.

На цьому тлі питання потенційного членства України в НАТО має значення для стримування

російського імперіалізму. Ретроспективно, співпраця між Києвом та Альянсом розпочалася ще у 1994 році з програми «Партнерство заради миру», метою якої було створення нових рамок співпраці НАТО з колишніми комуністичними державами Східної Європи [1, С. 45].

З 1990-х років Україна проводить спільні військові навчання з НАТО. У 2002 році Рада національної безпеки і оборони України ухвалила рішення «розробити таку стратегію, кінцевою метою якої буде долучення України до системи безпеки в Європі, яка нині базується на НАТО».

Крім того, варто нагадати, що на саміті НАТО в Бухаресті у 2008 році, на якому план дій щодо членства мав би бути наданий Україні та Гру-

зії, Росія тиснула на головних акторів (Францію та Німеччину) не робити цього.

І хоча громадська підтримка вступу до НАТО серед українців різко впала (з 47,8% до 40,1%), після «Революції гідності» 2014 року Верховна Рада України затвердила зміни до Конституції щодо «реалізації стратегічного курсу держави на повне членство України в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору» у 2019 році.

Однак у середині лютого 2022 року через загрозу російської військової ескалації на кордонах України підтримка ідеї вступу до НАТО серед українців зросла до 62% (на той час найвищий показник із 2014 року).

Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну НАТО зіткнулося з одним із найбільших викликів за свою історію.

Відповідь НАТО на «нове безпекове середовище» буде викладено у стратегічній концепції, яка має бути затверджена на саміті в Мадриді наприкінці червня 2022 року.

У своїй нинішній стратегічній концепції, ухваленій ще 2010 року, Росія згадується як партнер у боротьбі з глобальним тероризмом. Тоді військова кампанія НАТО в Афганістані досягла свого піку [3, С. 212]. Проте систематичне порушення міжнародного права з боку Кремля після анексії Криму у 2014 році та військового вторгнення на Схід України стало вододілом для Альянсу.

Рекомендації для керівництва НАТО підготував аналітичний центр Рада зовнішньої політики “Українська призма” [2]. На їхню думку, захист демократії може бути здійснений не лише через комюніке, а й через конкретні політичні та військові дії. Від НАТО можна було б очікувати, що розширення Росією своєї “сфери впливу” за допомогою грубої сили проти суверенних країн ніколи не може бути прийнятним.

Крім того, ситуація з безпекою в Чорноморському регіоні (із країнами-членами НАТО Болгарією, Румунією і Туреччиною) погіршується через волюнтаристські дії Росії щодо свободи судноплавства. Крім того, Росія розмістила ядерну зброю в окупованому Криму і блокує українські порти, що ще більше негативно впливає на глобальну продовольчу безпеку. Відсутність конкретної регіональної стратегії НАТО не може бути варіантом, коли цей регіон також є відповідальністю Альянсу.

З червня 2020 року Україна має статус одного з партнерів НАТО з розширеними можливостями [4]. Завдяки цьому статусу Україна має право брати участь у численних спільних програмах, починаючи від військової освіти й науки, закінчуючи стратегічними

Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну НАТО зіткнулося з одним із найбільших викликів за свою історію.

**Рекомендації
для керівництва
НАТО підготував
аналітичний
центр Рада
зовнішньої
політики
“Українська
призма”
[2]. На їхню
думку, захист
демократії може
бути здійснений
не лише через
комюніке, а й
через конкретні
політичні та
військові дії. Від
НАТО можна було
б очікувати,
що розширення
Росією своєї
“сфери впливу”
за допомогою
грубої сили проти
суверенних
країн ніколи
не може бути
прийнятним.**

ми комунікаціями та реабілітацією українських воїнів за кордоном.

Процес конкретної інтеграції в Альянс складається із впровадження низки стандартів НАТО, а також цивільного контролю за питаннями безпеки й оборони. Збройні сили України вже продемонстрували свої можливості на полі бою. Тому акцент має бути не на кількості стандартів, яких дотримуються, а на практичних навичках, за допомогою яких наші збройні сили захищають Україну від російських окупантів.

Крім того, жорстокість Росії в Україні також змусила інші країни переглянути свої відносини з Альянсом.

Спільно подані заявки на вступ до НАТО Швеції та Фінляндії, двох скандинавських країн, які не є членами військових альянсів і мають сильну економіку добробуту, слід вважати найбільшим зрушенням.

Незважаючи на те, що досі не перебувають у військових союзах, вищезгадані держави зробили значні кроки на шляху до членства в НАТО впродовж останніх десятиліть, зокрема через істотний внесок у контингент під керівництвом НАТО в Афганістані з 2001 року.

Ефективно та продуктивно перешкоджаючи імперським амбіціям Кремля, і таким чином захищаючи європейську демократію та свободу, Україна має стати невід’ємною частиною сучасного НАТО. Можливо, ще не як член Альянсу, але принаймні як високоцінний і дедалі більше інтегрований партнер.

1. Eichler J. (2022) *NATO’s Expansion After the Cold War: Geopolitics and Impacts for International Security*. Springer. 173 p.

2. *Eight points from the Ukrainian Expert Community on the NATO Strategic Concept 2030*. URL: http://prismua.org/en/eight_point_nato/

3. *NATO and Transatlantic Relations in the 21st Century*. (2021) [Ed. by M. Testoni]. Routledge. 230 p.

4. *Relations with Ukraine*. NATO. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_37750.htm

 BRAVERY

**TO RESIST ON
THE LEGAL FRONT**

НЕНАДАННЯ УКРАЇНІ СТАТУСУ КАНДИДАТА БУЛО Б СТРАШНОЮ ПОМИЛКОЮ

НЕНАДАННЯ УКРАЇНІ
СТАТУСУ КАНДИДАТА
БУЛО Б СТРАШНОЮ
ПОМИЛКОЮ

28

лютого 2022 року, через чотири дні після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну, Володимир Зеленський офіційно звернувся з проханням про приєднання його країни до Європейського Союзу. Таким чином український Президент почав прискорювати процес, що розпочався двадцять вісім років тому, у 1994 році, з угоди про партнерство між Україною та Європейським Союзом. Він зазнав прискорення у 2014 році, коли була підписана Угода про асоціацію між цими ж суб'єктами.

**ЖОРЖ ДАЛЛЕМАНЬ – ЛІКАР, ДЕПУТАТ
ФЕДЕРАЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТУ БЕЛЬГІЇ, ГОЛОВА
ГРУПИ ДРУЖБИ БЕЛЬГІЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ
З ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ, КОЛИШНІЙ ДИРЕКТОР
ОРГАНІЗАЦІЇ «ЛІКАРІ БЕЗ КОРДОНІВ»,
ПОВНІСТЮ ВІДДАНИЙ ПЕРЕМОЗІ УКРАЇНИ**

Наступного дня європейські депутати з ентузіазмом відповіли на прохання Зеленського, ухваливши резолюцію із закликом до «інституцій Союзу забезпечити надання Україні статусу кандидата». Цю постанову схвалили аж 637 депутатів, проти було 13, утрималися – 26. Справжній плебісцит. Через свій парламент висловився європейський народ, і це підтверджують опитування, які засвідчують, що переважна більшість населення двадцяти семи держав-членів виступає за вступ, зокрема і в Бельгії.

Згодом, 8 квітня, президентка Європейської Комісії Урсула фон дер Ляен урочисто вручила українському президенту анкету про членство, заявивши йому перед пресою, яка там зібралася: «Ми на вашому боці, поки ви мрієте про Європу. Шановний Володи-

муре, моє сьогоднішнє послання зрозуміле: Україна є частиною європейської родини. Ми почули ваше прохання, сформульоване вами голосно й чітко. Сьогодні ми тут, щоб надати вам першу позитивну відповідь».

Однак напередодні засідання Європейської Ради 23 і 24 червня, на якому має бути вирішено, чи надавати Україні статус кандидата на членство в Європейському Союзі, кілька держав-членів, схоже, вагаються або навіть відступають, віддаючи перевагу створенню Європейської політичної спільноти. Це нова пропозиція президента Франції, згідно з якою Україна мала б розвиватися в політичній спільноті, а не отримувати статус кандидата на членство. Серед тих, хто вагається, також країни-засновники Європейського Союзу: Франція, Німеччина, Нідерланди та Бельгія. Щоб виправдати

Ми на вашому боці, поки ви мрієте про Європу. Шановний Володимире, моє сьогоднішнє послання зрозуміле: Україна є частиною європейської родини. Ми почули ваше прохання, сформульоване вами голосно й чітко. Сьогодні ми тут, щоб надати вам першу позитивну відповідь.

*Серед тих, хто
вагається,
також країни-
засновники
Європейського
Союзу: Франція,
Німеччина,
Нідерланди та
Бельгія. Щоб
виправдати
своє вагання,
вони
посилаються
на складність
нинішнього
управління
Союзом і «зал
очікування»,
у якому
опинилися
певні країни,
не кажучи
вже про нові
вимоги Грузії та
Молдови.*

що зараз не час для розколів і балачок. У кращому випадку це буде процесом, який займе час. Його втілення могло би статися після надання статусу кандидата Україні, Грузії та Молдови.

Окрім цього, ця відмова, якби вона була адресована Україні в той час, коли вона зазнає найжахливіших принижень за те, що наважилася стати на шлях до нашого Союзу майже три десятиліття тому, спричинила б глибокий відчай у її народ. Таку Європу сприйняли б як малодушну, ненадійну та егоїстичну. Це деморалізувало б цивільних і солдатів, які захищають свою країну, це могло б мати шкідливі наслідки для розвитку конфлікту. Кремль танцював би від радощів та обов'язково сприйняв би це рішення як свою перемогу, радіючи, що європейці не захотіли цих «нацистів» у своїй родині.

своє вагання, вони посиляються на складність нинішнього управління Союзом і «зал очікування», у якому опинилися певні країни, не кажучи вже про нові вимоги Грузії та Молдови.

Звісно, ці аргументи не можна ігнорувати, потрібно проводити реформу управління Союзом, і ми повинні, наприклад, позбутися правила одностайності в рішеннях, за будь-якої можливості. Але ці труднощі не можуть виправдати відмову надати Україні статус кандидата. Ця відмова стала б розворотом на 180 градусів, політичні наслідки якого були б катастрофічними.

Перш за все, створення цієї європейської політичної спільноти з неокресленими контурами відбудеться не завтра. Його не слід відкидати миттєво, але воно уже зустрічає рішучу опозицію з боку десяти держав-членів, які не пропускають нагоди наголосити,

Чи потрібно нагадувати, що надання статусу кандидата на членство в Європейському Союзі є по суті символічною, політичною, але необхідною дією, яка покаже Україні, Росії, нашим громадянам й решті світу, що ми підтверджуємо право приєднання до нашого союзу європейцям, які поважають закон, свободу і демократію? Чи варто додати, що, роблячи це, Європа йде за своєю мрією про єдиний, мирний, квітучий, об'єднаний і демократичний континент?

Такий статус кандидата в члени жодним чином не зумовлює результат процедури, яка може тривати дуже довго. Українці це знають і не просять жодних пільг.

Насправді ніщо не виправдовує ці вагання, крім бажання надати гарантії Путіну. Але хіба ми не дізналися, що президент Російської Федерації не має

жодного бажання мати наші гарантії? Його проєкт імперський. Він сміється з наших поклоніння та поступок. Його війська не покинуть Україну, якщо ми відмовимо цій країні в тому, на що вона заслуговує. Якщо ми вже не хотіли, щоб Україна була в НАТО, давайте принаймні погодимося прихистити її в Європі.

Ненадання Україні статусу кандидата було б страшною помилкою. Тож не проґавмо цей історичний момент!

**Насправді ніщо
не виправдовує
ці вагання,
крім бажання
надати
гарантії Путіну.
Але хіба ми
не дізналися,
що президент
Російської
Федерації не
має жодного
бажання мати
наші гарантії?**

ЗА КАНДИДАТУРУ УКРАЇНИ В ЄС

23 червня країни-члени Європейського Союзу повинні ухвалити історичне рішення й надати Україні статус кандидата. У наступних параграфах ми обговорюємо, чому цей крок давно назрів і які ризики існують для ЄС, якщо він не виправдає покладених очікувань.

ВІДСТОЮВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ: РЕВОЛЮЦІЇ 2004 І 2014 РОКІВ

У світі, який змінюється швидше, ніж будь-коли раніше, легко забути, що боротьба України за європейські цінності триває принаймні з 2004 року. Після чергових президентських виборів під впливом Кремля та відсутності дій з боку президента Леоніда Кучми українці повстали. Корупція й неналежне урядування також були важливими факторами, що спричинили масові протести. Завдяки народному опору, відомому як «Помаранчева революція», українці захистили демократію і привели

до влади продемократичного і проєвропейського президента Віктора Ющенка. «Помаранчева революція» в Україні стала найзначнішим демократичним рухом на території колишнього Радянського Союзу. Вона міцно заклала майбутнє України не як частини авторитарної Росії, а як демократичної та європейської країни.

У 2014 році українці знову піднялися, щоб захистити європейські цінності. Вони вийшли на вулиці після того, як прокремлівський президент відхилив підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Натомість мирні українські протестувальники зазнали жорстокого нападу на вулицях Києва. Це лише підсилило рішучість людей захистити свої свободи. Після втечі президента і його довірених осіб до Росії «Революція Гідності» стала другою історією успіху демократії менш ніж за 10 років. Вона також підтвердила нездатність Путіна створити російську авторитарну сферу впливу в Україні. Окупація Криму і початок війни на Донбасі в 2014 році стали помстою Путіна.

ЗАХИСТ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ НА ПОЛІ БОЮ

24 лютого 2022 року Росія почала повномасштабну війну

Путін обрав війну як останній засіб, щоб підкорити або зруйнувати Україну. Однак він вчергове недооцінив волю українців боротися за свободу й демократію.

проти мирної, демократичної та суверенної країни. Путін обрав війну як останній засіб, щоб підкорити або зруйнувати Україну. Однак він вчергове недооцінив волю українців боротися за свободу й демократію. Незважаючи на акти звірств (масові поховання, вбивства, організацію системи фільтраційних таборів, примусові депортації та згвалтування українських жінок, дітей), українці героїчно чинять опір країні, яка у 28 разів більша за їхню. Вони перебувають на передовій, борючись із тоталітаризмом і новою хвилею фашизму на чолі з Путіним, яка хоче знищити незалежну націю та її народ і загрожує всьому вільному світу. Українці щодня борються й умирають за європейські цінності та демократичні свободи, щоб їхні діти й онуки могли жити у вільній, правовій державі й називати себе європейськими громадянами.

ЩО СТОІТЬ НА КОНУ ДЛЯ ЄС?

ЄС має визнати жертви, які приносить український народ, включивши Україну до європейської сім'ї. Статус кандидата ЄС допоможе підвищити моральний дух і дати українцям надію на майбутнє, зміцнивши позиції України в цій війні. Крім того, ЄС має визнати, що Україна відіграє вирішальну роль в колективній безпеці на європейському континенті. Тільки з цієї причини ЄС має зробити все можливе для зміцнення України. Ба більше, з огляду на вартість санкцій, які ЄС у цей час уже запровадив проти Росії, надання Україні статусу кандидата є простим і найменш дорогим рішенням.

Свобода, рівність і право на самоврядування перебувають у небезпеці, оскільки російське

насильство нависає не тільки над Україною, але й усією Європою. Українці воюють, щоб ЄС не довелося цього робити. Якщо Україна переможе, переможе й демократія. Якщо ж Україна паде, демократія буде під загрозою. Світ, і, безумовно, ЄС, не може дозволити собі поразку президентові Росії Владіміру Путіну. Таким чином, моральний аргумент для вступу України до Європейського Союзу є чітким: Україна є важливим елементом світового порядку, в якому домінує Захід.

Якщо Україна не отримає статусу кандидата, Європейський Союз постраждає як від внутрішнього, так і від зовнішнього ослаблення, а його репутація буде назавжди заплямована. Держави-члени, такі як країни Балтії та Польща, надають велику підтримку Україні й будуть розчаровані Європейським Союзом. Найголовніше, що громадяни ЄС підтримують надання Україні статусу кандидата. Згідно з недавнім опитуванням Flash Eurobarometer, більшість громадян ЄС виступають за вступ України до ЄС. Європейські громадяни прагнуть бачити Україну інтегрованою в європейську сім'ю. Невиконання суспільного запиту ще більше сприятиме демократичному дефіциту, який уже гніздиться всередині Європейського Союзу, підсилюючи настрої євроскептицизму, що підживлюються голосами російських пропагандистів. Єдиний спосіб, яким демократичні країни можуть протистояти

агресії з боку авторитарних режимів, – це забезпечити єдність своїх сил.

Кандидатура України в ЄС також знайшла підтримку у вищих кабінетах інституцій ЄС. Європейський парламент 1 березня 2022 року ухвалив резолюцію на підтримку статусу кандидата. Крім того, 6 березня президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн висловилася на підтримку членства України в ЄС, заявивши, що український народ «належить до європейської сім'ї».

Відданість України ЄС не має собі рівних. Знову і знову українці демонструють свою повну й непохитну підтримку демократії, свободи та європейських цінностей. Сьогодні українці власним життям платять за все це. Лідери Європейського Союзу повинні вибрати Україну 23 червня. Майбутнє України – це Європа, а майбутнє Європи – це Україна.

Promote Ukraine дякує своїм стажерам Ханні Міхан, Ромен Горнет та Закарі Кляйн, які працювали над цією статтею.

СПІЛЬНА ЦІНА СПІЛЬНОГО МАЙБУТНЬОГО: ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ДЕПУТІНІЗАЦІЯ

АНДРЕА КАСТАНЬЯ – ПОЛІТИЧНИЙ ЕКСПЕРТ, ДОСЛІДЖУЄ ПИТАННЯ ПОЛІТИКИ СУСІДСТВА ЄС. ЖИВЕ І ПРАЦЮЄ У БРЮССЕЛІ. ОСТАННІ КІЛЬКА РОКІВ БРАВ УЧАСТЬ У ПРОЄКТАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЦИФРОВИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ ДЛЯ РОЗВИТКУ, ОСВІТИ, МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СПОРТУ

Російське вторгнення в Україну є, безсумнівно, найбільшим політичним і безпековим викликом, який постав перед Європейським Союзом за всю його історію. Країни-члени ЄС довгий час вважали, що чергова війна на європейському континенті майже неможлива. Проте жорстока агресія Володимира Путіна довела, що це переконання було просто нереалістичною надією. Поновлений російський імперіалізм дедалі більше перетворюється на прямий виклик спільному європейському проекту, який історично базується на демократичних цінностях, багатосторонності та праві суверенних держав самим визначати власну долю. Тоді як російське розуміння майбутнього Європи, по суті, ґрунтується на односторонніх відносинах, автократії, військовому протистоянні та імперіалізмі, що є повною протилежністю засадам ЄС.

Крім того, продовження окупації значної частини української території загострює проблему довгострокових відносин із Росією як державою. Ця безпрецедентна ситуація справді створює довгострокові загрози для європейської інтеграції з точки зору енергетичної та продовольчої безпеки. За оцінками ФАО, з України наразі фізично неможливо вивезти понад 25 мільйонів тонн зерна (<https://www.fao.org/3/cb9013en/cb9013en.pdf>), а блокада українських портів порушує європейський ланцюг постачання продовольства й суттєво впливає на продовольчу безпеку мільйонів людей у Європі та за її межами. Залежність від російських газу та нафти є ще однією ключовою проблемою для майбутнього Європи. Війна в Україні

підштовхує до швидкої переоцінки десятиліть енергетичної політики ЄС, коли дешеве російське викопне паливо підтримувало економічне зростання Європи. Від початку повномасштабної війни ЄС імпортував викопного палива на суму майже 40 мільярдів євро (<https://energyandcleanair.org/publication/russian-fossil-exports-first-two-months>). Розбіжності в поглядах на шляхи послаблення енергетичної залежності від Росії, ймовірно, не зникнуть найближчими роками. Отже, ключові політичні фігури ЄС ще тільки мають повністю визнати довгострокові наслідки російського вторгнення в Україну та вирішити, як із ними боротися.

Можна стверджувати, що відповідь ЄС на агресію Росії була рішучою. З 24 лютого 2022 року країни-члени ЄС розширили санкції та додали до свого санкційного списку значну кількість осіб та організацій, наприклад, російські ЗМІ й засоби пропаганди. Крім того, країни-члени погодилися відключити ключові російські банки від системи SWIFT і заморозити активи Центрального банку РФ. Проте ці обмежувальні короткострокові заходи є здебільшого лише частиною

Країни-члени ЄС довгий час вважали, що чергова війна на європейському континенті майже неможлива. Проте жорстока агресія Володимира Путіна довела, що це переконання було просто нереалістичною надією. Поновлений російський імперіалізм дедалі більше перетворюється на прямий виклик спільному європейському проекту, який історично базується на демократичних цінностях, багатосторонності та праві суверенних держав самим визначати власну долю.

потужної відповіді на вторгнення в Україну. Більш масштабні політичні та структурні питання відносин із Росією залишаються значною мірою невирішеними. Інакше кажучи, країни-члени ЄС поки не вжили жодних довгострокових заходів для повного розриву європейських економічних і політичних зв'язків із Росією. Європа наразі тільки робить спроби розробити план повної депутатизації свого майбутнього.

Насправді ЄС усе ще не вживає необхідних колективних заходів задля приборкання російського імперіалізму в довгостроковій перспективі та створення умов тотального стримування російської загрози з точки зору як економічного, так і політичного впливу. Однак є певні держави-члени, які добре усвідомлюють ризики, пов'язані з відновленням нормальної співпраці з Росією. Країни Балтії, Фінляндія та Польща розробили плани надзвичайних заходів задля радикального зменшення своєї залежності від російських енергоносіїв. Ба більше, результати громадських опитувань засвідчили, що ці країни найбільше переймаються майбутнім європейської оборони та безпеки. Нещодавнє опитування показує, що щонайменше дві третини громадян у країнах Балтії стурбовані зростанням російського імперіалізму. Також, за даними соціологічного опитування «Євробарометр» (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2772>), відсоток громадян, які виступають за

Канцлер Німеччини, мабуть, має найбільші труднощі з розумінням довгострокових наслідків російської агресії в Україні. Незважаючи на (затримане) постачання зброї до Києва та нещодавню зміну позиції на підтримку нафтового ембарго ЄС, зовнішня політика Німеччини все ще потребує повного пере-завантаження.

фінансування військової підтримки України, особливо високий у Фінляндії (90%), Естонії (87%), Польщі (86%) та Литві (84%). Таким чином, ці країни, як засвідчують опитування, цілком усвідомлюють необхідність «депутатизації» ЄС та майбутнього європейської інтеграції. Справді, більшість лідерів Східної Європи розуміють, що європейська інтеграція не буде можливою без радикальної зміни у ставленні до Кремля та його імперіалістичного бачення Європи, яке просто несумісне з інтересами ЄС у цілому.

Проте є країни, які, схоже, не поділяють таку точку зору на майбутнє російсько-європейських відносин і які несуть особливу відповідальність за підлив Євросоюзу та його довгострокових цілей. Німеччина, Франція й Італія з різних причин дотримуються сумнівного підходу щодо Росії та зволікають із реакцією на її імперіалістичні амбіції розділити Європу. Іншими словами, усвідомлення керівництвом та суспільством цих країн загрози російського імперіалізму видається досить обмеженим. Консолідовані відносини Німеччини, Франції та Італії з Росією після холодної війни були, по суті, побудовані на торгівлі, політичному співробітництві й енергетиці. Однак збереження цих сфер співпраці з Росією було б шкідливим для майбутнього Європи, оскільки їхні національні інтереси в довгостроковій перспективі можуть значно відрізнятись від інтересів держав-членів у Центральній та Східній Європі.

Канцлер Німеччини, мабуть, має найбільші труднощі

з розумінням довгострокових наслідків російської агресії в Україні. Незважаючи на (затримане) постачання зброї до Києва та нещодавню зміну позиції на підтримку нафтового ембарго ЄС, зовнішня політика Німеччини все ще потребує повного перезавантаження. Німецька східна політика («східна політика») не завадила російському вторгненню в Україну і зробила німецьку економіку надзвичайно вразливою та залежною від російського газу. Канцлер Шольц, безумовно, усвідомлює, що ера енергетичної взаємозалежності з Росією, можливо, добігає кінця, але прагнення Берліна до конструктивних дипломатичних і політичних відносин із Москвою не змінилося. Німеччина все ще залишається однією з держав ЄС, які найбільше вагаються щодо ізолювання Росії та її керівництва, котре все ще має свій вплив у політичному просторі Німеччини, зокрема в Соціал-демократичній партії Німеччини (СДП).

Пан Емманюель Макрон також наголосив на необхідності підтримувати конструктивні зв'язки з Росією. У День Європи 2022 року президент Франції зауважив, що «ми не воюємо з Росією» і застеріг від «приниження» Росії в майбутньому. Крім того, президент Володимир Зеленський підтвердив, що Макрон просив українську владу піти на територіальні поступки, щоб допомогти Путіну зберегти своє обличчя. Не дивно, що позиція Макрона сприймається як неоднозначна і згубна для майбутнього Європи у Центральній та Східній Європі.

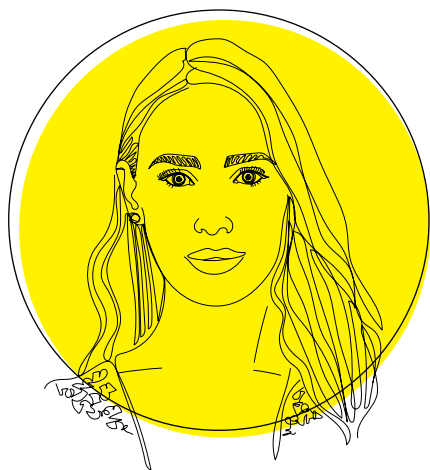
В Італії нові події зруйнували модель стосунків, що ґрунтуються на історично сильній

італійській русофільії на політичному й культурному рівнях. У політикумі Італії діє величезна група проросійських депутатів, які викликають напругу в нинішній правлячій коаліції на чолі з колишнім керівником Європейського центрального банку Маріо Драгі. Крім того, пропутінська дезінформація постійно поширюється через більшість основних ЗМІ, а італійські телеканали часто запрошують у свої ефіри російських урядовців, таких як Сергій Лавров, або російських пропагандистів, таких як Александр Дугін чи Владімір Соловйов. Тому не дивно, що очільники Італії все частіше вимагають від України знайти компроміс із Росією, а їхнє занепокоєння довгостроковим впливом санкцій на італійську економіку зростає.

Очевидно, що багатьом країнам ЄС необхідно уважно поглянути на свої минулі помилки, допущені у відносинах із Росією. Але ці три країни, які часто називають себе фактичними лідерами Європи, мають особливо пильно проаналізувати свій погляд на майбутнє європейської інтеграції. Підтримка боротьби проти російського вторгнення в Україну має чималу ціну, особливо для таких держав, як Німеччина, Франція та Італія. Проте, якщо європейські країни прагнуть депутатізованого майбутнього без військової конфронтації та культурного імперіалізму, це ціна, яку вони повинні заплатити.

У політикумі Італії діє величезна група проросійських депутатів, які викликають напругу в нинішній правлячій коаліції на чолі з колишнім керівником Європейського центрального банку Маріо Драгі. Крім того, пропутінська дезінформація постійно поширюється через більшість основних ЗМІ, а італійські телеканали часто запрошують у свої ефіри російських урядовців, таких як Сергій Лавров, або російських пропагандистів, таких як Александр Дугін чи Владімір Соловйов.

ДЕПУТІНІЗАЦІЯ ЗА УМОВ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ ДО УКРАЇНИ: ДОСВІД КРАЇН БАЛТІЇ

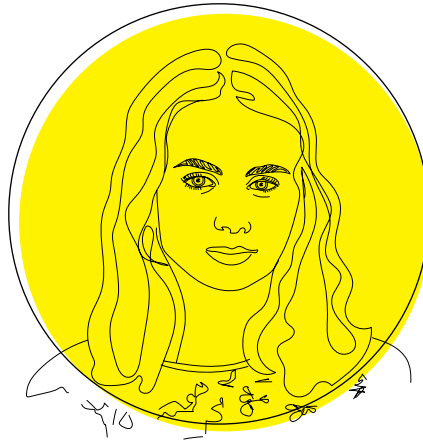
**НІНА БАСОК –
ЕКСПЕРТКА З
ПИТАНЬ СХІДНОЇ
ТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ
ЄВРОПИ, ІНІЦІАТИВИ
СХІДНОГО
ПАРТНЕРСТВА,
ВЕЙМАРСЬКОГО
ТА ЛЮБЛІНСЬКОГО
ТРИКУТНИКІВ,
УКРАЇНСЬКО-
ПОЛЬСЬКИХ ТА
ФРАНКО-НІМЕЦЬКИХ
ВІДНОСИН, А ТАКОЖ
ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ.
НАВЧАЛАСЯ В
КОЛЕДЖІ ЄВРОПИ,
ГАРВАРДСЬКОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ,
ВИЩІЙ РИЗЬКІЙ
ШКОЛІ ПРАВА,
УНІВЕРСИТЕТАХ
СТОКГОЛЬМА,
ЃЕТЕБОРГА, УМЕА,
ЛУНДА ТА ДАЛАРНИ**

Російський президент Володимир Путін та його прізвисько з роками набувають особливого символічного значення. Політика Путіна наразі отожднюється з тією, що Російська Федерація проводила як країна-імперія, країна-лідер Радянського Союзу, а тепер як незалежна російська держава. Путінізація – а саме політика, яку Росія наразі провадить – це побудова стратегії залежності інших держав від Росії в якомога більшій кількості сфер міжнародної співпраці в сучасних умовах глобалізації. Яскравими прикладами слугує насадження непотичних зв'язків серед політичної еліти РФ та інших країн, створення умов залежності від

постачання російських енергетичних і природних ресурсів. Крім цього, путінізація включає і певний «моральний тиск» на інші держави. Окремими прикладами є створення міфів навколо російської державності, мови та культури як найвеличніших та найдавніших, поширення наративів про «братерство і єдність народів», пропаганда необхідності захисту російськомовного населення та розширення прав росіян за кордоном тощо. Путінізація виникла й розвивалася внаслідок тривалого і жорстокого насадження імперських ідей Росії, а також їхнього постійного толерування через недостатню обізнаність зі справжньою історією Росії, зокрема її привласнення здобутків інших народів та злочини проти них, мисленням політичних еліт та національними настроями. Особливо для країн-членів Європейського Союзу путінізація є новою хворобою сучасності, яка

Путінізація
виникла й
розвивалася
внаслідок
тривалого і
жорстокого
насадження
імперських
ідей Росії, а
також їхнього
постійного
толерування
через
недостатню
обізнаність зі
справжньою
історією Росії,
зокрема її
привласнення
здобутків інших
народів та
злочини проти
них, мисленням
політичних
еліт та
національними
настроями.

**ЕЛИЗАВЕТА
МАРКОВА –
ЕКСПЕРТКА З ПИТАНЬ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО
І МІЖНАРОДНОГО
ПРАВА, А ТАКОЖ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ПОЛІТИКИ.
ВИПУСКНИЦЯ
КОЛЕДЖУ ЄВРОПИ ТА
УНІВЕРСИТЕТУ ГЕНТА**

заважає здоровому глузду у вибудовуванні торговельних, фінансових, культурних та інших видів співпраці, де інтереси Росії можуть бути протилежними до тих, які підтримує ЄС. Таким чином, відбувається шантаж через усталені зв'язки кооперації в загальній мережі путінізації Європи.

Депутінізація є єдиною можливою відповіддю на такі деструктивні процеси й має на меті позбавлення будь-якого впливу Росії, незалежно від того, це матеріальна складова відносин з іншою державою чи психологічна маніпуляція російського керівництва. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба визначив депутінізацію як «позбавлення від російського впливу в усіх сферах», назвавши Росію токсичним партнером та закликавши світ якнайшвидше розірвати з нею будь-які зв'язки. На жаль, попри російську агресію у Грузії, Молдові, країнах Африки, Сирії, Україні й навіть перехід Росії до активної фази війни та потенційно геноцид українського народу, ідея депутінізації не набула популярності серед країн Європи, що, навпаки, зміцнило позицію безпосереднього впливу РФ в регіоні.

Однак на теренах ЄС все ж є держави, які давно розпочали підготовку до розірвання зв'язків із Росією – це країни Балтії. Попри їх економічну та значну енергетичну залежність від РФ, політичну і громадську активність російських меншин на захист етнічних росіян у регіоні та російської мови, а також наявність інших прикладів впливу путінізації, держави Балтії спромоглися знайти засоби й методи для депутінізації та перейшли до найактивнішої її фази після лютого 2022 року.

До цього моменту Литва, Латвія та Естонія вже давно підготували фундамент для розірвання зв'язків із Росією, що передбачає вжиття як економічних, так і політичних заходів. Країни Балтії відомі своїми постійними заявами на міжнародному рівні про розширення пакетів санкцій проти Росії та підвищення безпеки на кордонах із РФ, повну незалежність ЄС від російської енергомережі, а також запровадження законодавства,

спрямованого на відновлення національних мов, культури і таким чином зменшення впливу РФ і російських меншин, що здаються багатьом експертам контрверсійними. Крім того, у політико-історичному вимірі країни Балтії вживали заходів із відновлення історичної справедливості й засудження дій радянської та російської імперської влади у регіоні. Прикладом цього є судові процеси у Литві щодо штурму телевежі радянськими військовими у січні 1991 року; створення численних музеїв, присвячених висвітленню жорстокості радянського режиму; викорінювання радянської спадщини через перейменування вулиць, міст тощо. Також важливим є знесення радянських пам'яток, як це сталося нещодавно в Латвії з монументом «радянським визволителям» у Пардаугаві. Крім того, країни Балтії плекають надію на можливість виховання нових російських політичних діячів для створення кардинально нової Росії, вільної від імперських амбіцій та хижацького бачення світу. Саме тому вони надають підтримку російським незалежним медіа, а також представникам опозиції, сприяючи створенню майданчика для діалогу й обговорення можливих сценаріїв демократизації у Російській Федерації.

Наразі депутатизація у країнах Балтії набула нових екстрених обертів та масштабів. Окрім заяв та активних дій на підтримку України на міжнародному рівні, ці держави чудово розуміють необхідність упроваджувати радикальні, але потрібні зміни всередині. Наприклад, розриваючи економічні зв'язки з Росією, Литва, Латвія та Естонія оголосили про намір відмовитися від постачання і споживання російських енергоресурсів, а також

разом із Польщею висловилися за необхідність припинити автомобільне сполучення з РФ.

Також, усвідомлюючи важливість покарання тих, хто підтримує російську агресію і таким чином сприяє путінізації, уряди держав Балтії були одними з перших, хто заборонив на своїй території діяльність російських пропагандистських медіа.

Іншим методом депутатизації є заборона Литвою, Латвією та Естонією використання російської символіки, що вказує на агресію та пропагує війну проти України, а також підкріпили ці заборони суворими санкціями. Наприклад, уже на початку травня Естонія вислала з країни Алексея Єсакова, місцевого організатора акції «Бессмертный полк». Більш радикальних заходів вжив Сейм Латвії, який нещодавно ухвалив поправки до закону «Про громадянство», дозволяючи позбавляти громадянства тих осіб, які мають подвійне з Латвією громадянство й надають будь-яку підтримку для скоєння воєнних злочинів (зокрема і проти України). Литва, своєю чергою, внесла Росію та Білорусь до списку ворожих держав і територій, дозволяючи виключати з тендерів на держзакупівлі зареєстровані там компанії або розривати вже укладені договори й угоди. До того ж, з огляду на своє трагічне минуле, країни Балтії підтримали на державному рівні визнання злочинів Росії в Україні геноцидом, а також були одними з ініціаторів створення

Наразі депутатизація у країнах Балтії набула нових екстрених обертів та масштабів. Окрім заяв та активних дій на підтримку України на міжнародному рівні, ці держави чудово розуміють необхідність упроваджувати радикальні, але потрібні зміни всередині.

спеціального трибуналу щодо розслідування злочинів РФ на території України. Саме ці держави виступають рупором правди та здорового глузду під час засідань органів ЄС, НАТО й інших міжнародних формацій, заохочуючи надати Україні необхідну зброю, гуманітарну допомогу та підтримати українців, які потребують захисту в Євросоюзі.

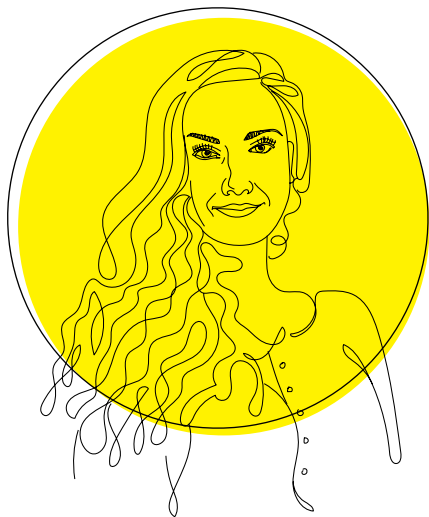
Зважаючи на роз'єднаність ЄС і небажання окремих країн вдаватися до спільних заходів з протидії російській агресії, досвід країн Балтії допоможе окремим державам-членам усвідомити важливість концепту депутатизації та розпочати ключові зміни із подолання російської залежності безпосередньо всередині держави. Такі дії значно допоможуть Україні й усій світовій спільноті в боротьбі за загальнолюдські та європейські цінності, а також допоможуть вчасно реагувати на негативні процеси, викликані залежністю від тієї чи іншої держави.

Саме з цією метою ми розглядаємо досвід країн Балтії, які подали дипломатичний сигнал (закриття посольств і консульств на територіях своїх країн, визнання дій РФ геноцидом українського народу, спрямованих на знищення усього дотичного до ідентифікації України), сигнал у сфері безпеки (спільні та повторні заяви про зміцнення присутності представництва НАТО на теренах цих країн), енергетики (підтримка заборони на купівлю російського газу, що зменшить залежність або взагалі унезалежить від цього російського ресурсу), культурній інтеграції та

освіті (запровадження окремих проєктів та політики повної інтеграції російських національних меншин) та визначення покарання за використання символіки країни-агресора, що пов'язана із незаконними діями на території інших держав (гергіївська стрічка та символи Z, V тощо, включно з культурними аспектами їхнього закріплення серед широкого загалу: пісні, вірші, література, кінематограф, театральні постановки та інші, де дії РФ визначаються як «визволення»), як те, на що іншим країнами слід було б рівнятися. Їхні цінності під загрозою, коли йдеться про тісну співпрацю з Росією. Депутатизація – це спосіб довести свої наміри й захистити себе від того, що переживає Україна сьогодні.

Ця стаття є закликом до дій, які деякі країни вже підхопили від країн Балтії і які мають продовжити політику змін в усьому ЄС, пам'ятаючи, що партнерство з Росією не повинно будуватися на принципах і прийомах путінізації, а отже, на українській крові.

Зважаючи на роз'єднаність ЄС і небажання окремих країн вдаватися до спільних заходів з протидії російській агресії, досвід країн Балтії допоможе окремим державам-членам усвідомити важливість концепту депутатизації та розпочати ключові зміни із подолання російської залежності безпосередньо всередині держави.

**ОКСАНА БУЛДА
– КООРДИНАТОР
МАНІФЕСТАЦІЙ В ГО
«ПРОМОУТ ЮКРЕЙН»,
ЮРИСКОНСУЛЬТ ІЗ
МІЖНАРОДНОГО
БІЗНЕС-ПРАВА**

Що таке «Лукойл Бельгія»?

«Лукойл Бельгія» є товариством з обмеженою відповідальністю, зареєстрованим у Фландрії з головним офісом у Вільворде та статутним капіталом 6 197 338,00 євро.

ТОВ «Лукойл Бельгія» присутнє на роздрібному ринку Бельгії з 2007 року після придбання мережі автозаправних станцій і розвитку мережі продажів у Західній Європі. Останніми роками мережа зростала й сьогодні налічує 184 АЗС у Бельгії.

ДЕЛУКОЙЛІЗАЦІЯ БЕЛЬГІЇ

Як це пов'язано з Росією?

«Лукойл» – друга за величиною нафтова компанія Росії з ринковою вартістю 49,5 млрд євро. ТОВ «Лукойл Бельгія» є дочірнім підприємством російської холдингової компанії ПАТ «Лукойл» у Москві. Згідно з останніми наявними фінансовими звітами, ТОВ «Лукойл Бельгія» має двох акціонерів. Одним із них є «Літаско СА» – швейцарська торгова дочірня компанія «Лукойлу», вона володіє 99,99% акцій ТОВ «Лукойл Бельгія». «Літаско СА» була заснована в 2000 році у Швейцарії і є ексклюзивною міжнародною маркетинговою і торговою компанією «Лукойлу». Вона виступає як компанія-посередник, а також є основним акціонером інших дочірніх компаній «Лукойлу» в Європі.

Компанія стверджує, що є «незалежною міжнародною компанією», це термін, який у нафтовій промисловості використовується для того, щоб відрізнити багатонаціональні комерційні фірми, такі як Shell або Total, від державних нафтових компаній, таких як Saudi ARAMCO або PDVSA у Венесуелі, котрі належать державі й мають запаси нафти в країні, яка ними володіє. «Лукойл» здійснює 91% видобутку нафти в Росії. Так само в Росії немає

такого поняття, як незалежний великий енергетичний бізнес. Навіть коли акціонерами є приватні особи, їхні права власності не є захищеними й можуть бути відсторонені чи передані за примхою Кремля – як з'ясував Михайло Ходорковський на власному досвіді.

Генеральний директор ТОВ «Лукойл Бельгія» Булат Субаєв донедавна обіймав ту ж посаду в «Лукойл Болгарія», де під час його перебування на посаді болгарська влада почала кілька розслідувань щодо «Лукойлу». Ці розслідування стосуються зловживання домінуючим становищем на ринку, податкових порушень і навіть фінансового шахрайства. Протягом ба-

гатьох років «Лукойл Болгарія» декларувала фінансові збитки, незважаючи на своє домінуюче положення на ринку, і, як наслідок, податки на прибуток болгарській державі не сплачувалися. Куди поділися гроші? За даними Радіо Вільна Європа, «прибутки завжди повертаються до Росії». З огляду на цю інформацію, не дивно, що Путін нагородив Булата Субаєва орденом «За заслуги перед Вітчизною».

Оскільки санкції на них не були поширені, такі люди, як Субаєв, котрі мають тісні

Розслідування стосуються зловживання домінуючим становищем на ринку, податкових порушень і навіть фінансового шахрайства. Протягом багатьох років «Лукойл Болгарія» декларувала фінансові збитки, незважаючи на своє домінуюче положення на ринку, і, як наслідок, податки на прибуток болгарській державі не сплачувалися.

має вагомі підстави розслідувати, чи причетний великий російський бізнес до такої діяльності тут.

Як ТОВ «Лукойл Бельгія» фінансує війну Росії проти України?

зв'язки з Кремлем, продовжують вести бізнес у Європі і можуть мати доступ до осіб, які ухвалюють рішення в національних урядах і в Європейському Союзі. Хоча Бельгія вислала багатьох російських дипломатів за нібито шпигунство й загрозу безпеці, недипломатам і «російським лобістам чи бізнесменам» усе ще дозволено працювати і поширювати впливи Кремля..

Чи пов'язаний «Лукойл» із російськими спецслужбами?

Присутність високопоставленого російського керівництва з міцними зв'язками з Кремлем становить серйозну загрозу як бельгійській, так і європейській безпеці. Зростання ролі інституцій ЄС і НАТО зробило бельгійські міста, такі як Брюссель та Антверпен, головними гарячими точками міжнародного шпигунства. «Лукойл» був помічений у різних шпигунських та корупційних скандалах на Кіпрі, у Чехії, Болгарії та Румунії. Враховуючи той факт, що бельгійські ЗМІ повідомляють, що третина російських дипломатів насправді є співробітниками розвідки, бельгійська влада

Автозаправні станції «Лукойлу» в Бельгії управляються місцевими підприємцями як франшизи. За цією формулою підприємець відповідає за продаж палива «Лукойлу» і продаж товарів у магазині. За це підприємець отримує комісію, що нараховується з продажу палива та обігу магазину, яким він керує.

Деякі підприємці АЗС стверджують, що «не мають жодного відношення до Путіна та його режиму». Але кожна угода про франшизу вимагає сплати «Лукойлу» певної суми за право користування брендом, продукцією та інтелектуальною власністю компанії, це навіть не кажучи вже про походження нафти й оплату за неї.

Швейцарський посередник «Літаско СА» є ключовим гравцем у транзакціях. Компанія купує сиру нафту у російського «Лукойлу», а потім продає її на європейські нафтопереробні заводи. Виступаючи як посередник, «Літаско СА» прагне купувати дешево й продавати дорого. Різниця стосується «Літаско СА»,

яка зареєстрована в Швейцарії, де [корпоративний] податок на прибуток є дуже низьким і є законні варіанти, які дозволяють не оподатковувати цей прибуток та перераховувати його безпосередньо до Росії».

Згідно з останньою відкритою фінансовою звітністю ТОВ «Лукойл Бельгія», обіг компанії за 2020 рік склав близько 730 млн євро з 36 млн євро прибутку, з яких 15% податків було сплачено бельгійській державі. У ТОВ «Лукойл Бельгія» працює близько 60 штатних працівників.

Російські медіапропагандисти з гордістю повідомляють, що «Лукойл цього року встановив рекорд – сплачено податків трильйон триста мільярдів рублів». На жаль, немає даних про те, скільки цих грошей було витрачено на зброю та солдатів, які вчиняють військові злочини в Україні, убивають невинних мирних жителів, гвалтують жінок та дітей. Оскільки «Лукойл» є одним із найбільших платників податків у Росії, ймовірно, ця сума значна, і малоімовірно, що «Лукойл» не має фінансового вкладу у війну.

А як щодо санкцій?

«Лукойл» перебуває під секторальними санкціями США, які накладають обмеження на угоди щодо окремих проєктів.

Під прямі санкції ТОВ «Лукойл Бельгія» поки що не потрапило, але російський мільярдер і донедавна генеральний директор його холдингової компанії в Росії Вагіт Алекперов уже перебуває у списку санкцій Великобританії. Оскільки на нього були накладені персональні санкції, він подав у відставку, щоб не впливати на діяльність компанії.

Шостий пакет санкцій, запроваджений ЄС проти Росії, охоплює сиру нафту, а також нафтопродукти, що поставляються з Росії до країн-членів, за тимчасовим винятком сирої нафти, яка постачається трубопроводами. Це може означати, що танкери з нафтою російського походження можуть бути заборонені до причалу та розвантаження в бельгійських портах. Тому франчайзі АЗС «Лукойл» повинні будуть по можливості диверсифікуватися за договорами франшизи на інші джерела; інакше вони не зможуть працювати в Бельгії, продаючи бензин російського походження.

Бельгія є 7-м у світі імпортером викопного палива з Росії.

*Шостий
пакет санкцій,
запроваджений
ЄС проти Росії,
охоплює сиру
нафту, а також
нафтопродукти,
що
поставляються
з Росії до країн-
членів, за
тимчасовим
винятком сирої
нафти, яка
постачається
трубопроводами.
Це може
означати,
що танкери
з нафтою
російського
походження
можуть бути
заборонені до
причалу та
розвантаження
в бельгійських
портах.*

**Бойкот
«Лукойлу» – це не
лише бельгійське
явище.
Багато країн
підтримують
цей рух. У штаті
Нью-Джерсі
(США) місто
проголосувало
за припинення
дії ліцензій
АЗС «Лукойл»,
Shell продає
свій бізнес у
Росії, Італія
намагається
націоналізувати
свій нафтопере-
робний завод
«Лукойл», і це
лише початок.**

Протягом останніх двох місяців нещодавно об'єднаний порт Антверпен-Зебрюгге також був другим за величиною портом імпорту російського викопного палива у світі. Для Антверпена це в основному стосується нафти (продуктів) загальною вартістю 600 мільйонів євро.

Бельгія бойкотує «Лукойл»

У квітні цього року ми, волонтери «Промоут Юкрейн», розпочали бойкот «Лукойлу» в Бельгії з основною метою – поділитися інформацією та підвищити обізнаність про «Лукойл» як російську компанію, яка спонсорує війну РФ проти України.

Враховуючи безпрецедентну підтримку та солідарність бельгійців з Україною, більшість споживачів підтримують бойкот і відмовляються заправляти свої баки на «Лукойл». Побачивши протестувальників, багато бельгійців вирішили не заїжджати на АЗС «Лукойл». Навіть підприємець автозаправної станції підтримав активіста, пропонуючи воду й обмірковуючи ідеї щодо зміни франшизи на інший бренд або навіть переходу на більш екологічне паливо, як-от водень.

Через бойкот «Лукойлу» більше людей поінформовані й можуть зробити кращий вибір, але ми знаємо, що багато хто продовжує заїжджати на «Лукойл» через свої корпоративні картки. Тому ми довели це питання до відома компаній. Наприклад, на одній АЗС під час бойкоту 15 із 20 автомобілів відмовилися заправлятися, троє придбали паливо через корпоративні картки і двоє зупинилися, тому що у них закінчився бензин і не було вибору.

Бойкот «Лукойлу» – це не лише бельгійське явище. Багато країн підтримують цей рух. У штаті Нью-Джерсі (США) місто проголосувало за припинення дії ліцензій АЗС «Лукойл», Shell продає свій бізнес у Росії, Італія намагається націоналізувати свій нафтопереробний завод «Лукойл», і це лише початок.

Хоча багато бельгійців підтримують бойкот «Лукойлу», деякі стурбовані наслідками. Наприклад, люди переживають через те, що якщо ТОВ «Лукойл Бельгія» закриється, його бельгійські працівники втратять роботу. Хоча це може бути правдою, це потрібно порівняти з

тим, що українці гинуть через те, що «Лукойл» живить російську військову машину. Франчайзі АЗС також не повинні закриватися. Франчайзі має змінити свого франчайзера, щоб припинити виплату роялті російській материнській компанії. Також необхідно припинити видобуток і закупівлю газу й нафти в Росії шляхом зміни постачальників. Крім цього, можливо, Бельгія може націоналізувати нафтопереробні та розподільні підприємства, так само, як це розглядає Італія. І останнє, але не менш важливе, ТОВ «Лукойл Бельгія» має замінити тих співробітників вищого керівництва, які потенційно причетні до шпигунства чи недобросовісної підприємницької діяльності, наприклад, зловживання становищем, порушення податкового законодавства та фінансового шахрайства.

Чи спрацює делукойлізація?

Дехто сумнівається в ефективності «делукойлізації» Бельгії. Споживачі «Лукойлу» кажуть, що компанія сплачує податки в Бельгії, значна частка яких спрямована на підтримку України. Однак покладатися

на це непродуктивно. Це правда, що Бельгія надає величезну фінансову й гуманітарну допомогу, як безпосередньо в Україні, так і тим українцям, які приїхали до Бельгії як тимчасово переміщені особи. Однак підтримка бізнесу, який фінансує війну проти України, зменшує ефективність таких заходів. Підтримуючи російську компанію, яка спонсорує режим Путіна, Бельгія лише збільшує потребу в допомозі Україні.

Важливо розуміти, що експорт газу й нафти є ключовим джерелом доходу для Росії. У 2021 році він склав 36% від загального бюджету країни, що становить приблизно 9,9 мільярда доларів на місяць. Між тим, оцінені прямі втрати від війни коштували Росії близько 3 мільярдів доларів на місяць, що втричі менше, ніж енергетичні доходи країни. Це яскрава ілюстрація того, наскільки ефективним може бути припинення закупівлі російської нафти й газу для завершення війни Росії проти України. «Делукойлізація» є важливою складовою припинення фінансування цієї війни.

*Крім цього,
можливо,
Бельгія може
націоналізувати
нафтопереробні
та розподільні
підприємства,
так само, як це
розглядає Італія.
І останнє, але не
менш важливе,
ТОВ «Лукойл
Бельгія» має
замінити тих
співробітників
вищого
керівництва,
які потенційно
причетні до
шпигунства чи
недобросовісної
підприємницької
діяльності,
наприклад,
зловживання
владою,
порушення
податкового
законодавства
та фінансового
шахрайства.*

МАРІУПОЛЬ ПІД ПРИЦІЛОМ *

МАРІУПОЛЬ
ПІД ПРИЦІЛОМ

Напад на Маріуполь не був для цієї дівчини сюрпризом. За кілька днів до повномасштабного вторгнення в Україну Ірина (ім'я змінене) із тяжким серцем поїхала до Києва. Коли зник зв'язок з її батьками, а звуки неперервних вибухів неподалік її дому в Києві змусили її тікати й звідти. Чотири дні Ірина добиралася до Бельгії. Минуло два місяці, відновився зв'язок із селищем біля Маріуполя, де проживають її родичі. Зв'язок – не український, а ДНРівський “Фенікс”. Розмовляє з рідними Ірина лише через інтернет. Їй сьогодні 26, а позаду – професія, друзі, мрії.

ІНТЕРВ'Ю

**ІНТЕРВ'Ю ВЗЯЛА
МАРТА БАРАНДІЙ
– ЗАСНОВНИЦЯ
«ПРОМОУТ
ЮКРЕЙН»,
ГОЛОВНИЙ
РЕДАКТОР ЖУРНАЛУ
«ОГЛЯД УКРАЇНА
БРЮССЕЛЬ»**

інформацію, що хлопця більше немає...

Як твої близькі зараз переживають цю ситуацію?

Дуже тяжко. Вони дуже засмучені. Лікарню, де вони працювали, повністю розбомбили. Мій дядько залишився без роботи. У Маріуполі зараз із лікарнями взагалі критична ситуація. Їх там залишилося одна чи дві. І то частково вони зруйновані. Немає апаратури, багато лікарів поїхали з міста.

А вони отримують якусь допомогу?

Так, один із родичів як інвалід отримує допомогу.

ДНРівську?

Так, уже так.

Чи ти знаєш про якісь протестні настрої в Маріуполі проти влади окупантів?

В основному, всі хочуть назад в Україну. Кажуть, що добре жили. Звичайно, зросли

Ірино, ти з Маріуполя?

Так, селище біля Маріуполя, за 20 кілометрів. Там мій будинок, там мої рідні живуть.

Рідні все ще залишилися у цьому будинку?

Так, вони зараз там перебувають на окупованій території.

А ти поїхала з Маріуполя під час окупації чи до?

Я виїхала до окупації. Я була у родичів до 18 лютого.

А ти знала що буде окупація, щось відчувала?

Так, усі знали що буде щось нехороше, передбачали це. Усі про це писали. В основному всі думали, що все буде розгортатися в Донецькій області, не у всій Україні. Я поїхала до Києва, я там винаймала квартиру.

Ти працювала у Києві? Що зараз із роботою?

Так, я працювала, коли почалися військові дії. Це було сільськогосподарське підприємство, і його землі були в Херсонській області. Зараз це теж окупована територія. Тому роботи немає. Хоч фірма

юридично є, проте в березні та квітні мала починатися посівна. Ми до цього готувалися, але посівної не було.

У тебе було своє життя в Києві, свої друзі. Є хтось, хто постраждав від війни?

Мій друг, із яким ми разом навчалися в університеті, він трохи старший за мене, коли готував їжу на вулиці, його поранило уламком, і він загинув.

А ти звідки дізналася про його смерть?

Його брат почав шукати його в інтернеті, я побачила ці дописи. Потім він опублікував

**Це щоб кудись виїхати.
Наприклад, із селища поїхати у
сусіднє село чи місто. Для цього
потрібна фільтрація. Без цього
нікуди не випускають. Тебе на
найближчому блок-посту нікуди
не пропустять. Ти не зможеш
навіть купити продукти.**

платежі за комуналку, але в Україні було жити добре. А зараз уже погано.

А як вони сприймають, що це вже не Україна – «ДНР» чи Росія. Як сприймають люди?

Вважають «ДНР» незаконним формуванням. Там не можна навіть у поліцію піти, тому що «ДНР» – це беззаконня. Знайомі розповідають, якщо ти захворів, то тобі немає куди звернутися у лікарню, не буде надано жодної медичної допомоги. І звичайно, моральний стан дуже поганий через це все.

У медіа розповідають про фільтраційні табори. Твої рідні проходили фільтрацію?

Вони кажуть, що було дуже жорстко все. Я подробиці не розпитувала. Були дуже неприємні запитання, забрали телефон та передивилися повністю всі соціальні мережі. Запитували: «Як ставитеся до української армії? До батальйону «Азов»? Їм доводилося брехати, тому що на допиті були люди зі зброєю.

Вони зі зброєю були?

Звичайно. А коли рідні подали на фільтрацію, то були у списку якісь понад 3000-ні. Тобто окупанти не поспішають це робити. Тоді ще були активні бойові дії, і мої родичі хотіли поїхати з міста за кордон чи в інше місто України. І вони кажуть: «Можна швидше, ми хочемо виїхати». І ось що ДНРівець їм відповів: «Спочатку фільтрацію будуть проходити ті, кому це необхідніше. Ви

Люди готують на вогнищах або мангалах їжу біля своїх будинків. А миються біля магазину «Метро», куди «МНС» привозить воду. Вони ходять туди з баклажками. Я не знаю, як вони це все роблять у таку спеку, тому що розбите все. Немає каналізації, не можна помитися. Це просто жах. І там так багато людей, як виявилось.

спите у своєму ліжку. Чому ви маєте її проходити першими?» Вони почали наводити аргументи, що їм потрібно виїхати за станом здоров'я. А той каже до іншого: «Неси автомат, щось вони тут дуже багато розмовляють». Ніби жартома це сказав, але однаково...

Ти кажеш, родичі подали документи на фільтрацію, що це означає? Це їхня ініціатива була чи така вимога стосується всіх?

Це щоб кудись виїхати. Наприклад, із селища поїхати у сусіднє село чи місто. Для цього потрібна фільтрація. Без цього нікуди не випускають. Тебе на найближчому блоку посту нікуди не пропустять. Ти не зможеш навіть купити продукти.

Це один раз проходиш і все?

Так, це один раз. Ще є перепустки. Наприклад, вам потрібно купити продукти, потрапити в аптеку чи з'їздити до Маріуполя або Бердянська. Щоразу потрібно отримувати перепустку. Вона дається на 10 днів. Не можна просто так пересуватися окупованою територією.

Вони приходять додому чи викликають кудись до себе?

Ні, це відбувається, здається, у будівлі колишньої поліції. Там стоять столи, комп'ютери. Перевіряють, чи служила людина в ЗСУ. А якщо служила, то забирають до Донецька. Ті люди, яких забрали, вони й досі не повернулися звідти.

А щодо фільтраційних таборів – є такі?

Ті, хто виїхав із Маріуполя, мають пройти фільтрацію у сусідніх селах. Вона може тривати декілька днів. Люди живуть у певному місці, щоб стати у чергу.

А ти знаєш що стається з тими, хто «не проходить» фільтрацію чи причетний до української армії?

Їх вивозять на давно окуповану територію, у Донецьк. Поки ті з моїх знайомих, кого забрали, нікого не відпустили. По декілька ДНРівців заходили з автоматами, повністю оглядали всю квартиру чи будинок, заглядали у всі шафи, питали, чи не ховається там хтось. У нас сусід раніше служив у ЗСУ. Його під час такого обшуку забрали й відвезли до Донецька. Його там тримають під охороною, щось там роблять. Я не знаю.

Але він живий?

Так, він живий, дружина з ним на зав'язку, передає якісь передачі, їжу. Його обіцяли відпустити через місяць, але вже минуло майже три місяці, а його вдома й досі немає.

Як у в'язниці?

Так. Вони ще можуть «на ямі сидіти». Я не знаю, що це таке. Напевно, підвал.

Окупанти – це ДНРівці, кадировці чи росіяни?

Навколо Маріуполя – ДНРівці. У самому Маріуполі є й кадировці.

А які плани у ДНРівців щодо Маріуполя? Є ідеї стосовно «референдуму»? Що вони планують робити далі?

Там люди у повній ізоляції. Інформація надходить із соцмереж, а телебачення там російське, є телеканали «ДНР». Якщо є супутникова антена, то можна піймати й українські канали. Альтернатива – це підписатися на якісь канали в соцмережах. Тому, крім пліток, важко щось сказати напевне. Є інформація, що в Маріуполі діти пішли вже у школу і підписують зошити: місто Маріуполь, Ростовська область.

Твої однокласники, з якими ти навчалася, з ними все добре? Вони в Маріуполі чи виїхали?

Більшість із них виїхала.

За кордон чи до Росії?

Хто куди. Є і такі, що до Криму поїхали, і в Донецьк. Саме до Росії немає. В основному, до Німеччини та Польщі.

Є дуже багато інформації про братські могили в Маріуполі. Твої рідні їх бачили?

Я не знаю. Вони їздять до Маріуполя, але спеціально не дивляться на таке.

Але там є місця, де дуже смердить трупами, особливо там, де ще не розібрали завали.

І скільки градусів зараз у Маріуполі?

Останні два-три дні вже дуже висока температура, близько 30 градусів. І навіть холери вже знайшли. І тому кажуть, що зараз Маріуполь взагалі закриють, не будуть пускати й випускати нікого, щоб не розповсюджувати це.

Але є чиста вода, газ, електрика? Зараз усе це є?

Там, де залишилося щось уціліле, є електрика та вода. Газу немає взагалі. У Маріуполі ситуація ж гірша у сто тисяч разів, ніж навколо міста. Людям волонтери із селищ привозять воду, їжу. Забирають речі, щоб прати у себе, а потім привозять назад. Усе тому, що там немає ні світла, ні води, ні інтернету, ні мобільного зв'язку. Можливо, у гарну погоду на якійсь висоті пробивається Київстар та Vodafone. Люди готують на вогнищах або мангалах їжу біля своїх будинків. А миються біля магазину «Метро», куди «МНС» привозить воду. Вони ходять туди з баклажками. Я не знаю, як вони це все роблять у таку спеку, тому що розбите все. Немає каналізації, не можна помитися. Це просто жах. І там так багато людей, як виявилось.

Багато людей у самому Маріуполі залишилося?

Так, дуже багато людей залишилося. Особливо це видно біля місць роздачі води та гуманітарної допомоги. І діти... У тому під'їзді, де живе моя подруга, є діти. Вони ходять, катаються на велосипедах та самокатах. Діти краще адаптуються.

Розкажи, як ти приїхала сюди з Києва, як це сталося?

24 лютого я прокинулася від вибухів у Києві, у Борисполі. Наскільки я зрозуміла, це перше місце, яке почали бомбити в Україні. Я одразу подзвонила родичам до Маріуполя, Гостомеля та Харкова. Я всіх розбудила й кажу, що почалося. Ніхто не вірив, усі казали спокійно спати, що це лише дощ. Що це навчання. Я казала, що ні, я чую багато вибухів. Я почала шукати щось в інтернеті, ще не було жодної інформації.

О 4-й ранку?

Десь о 5-й. Ще не було жодної інформації. І в Маріуполі було тихо. Я зателефонувала своїй подрузі, вона казала, що це навчання. А її хлопець служить у ЗСУ і він сказав, що це не навчання. Мені було страшно, я сама жила у квартирі з кицькою. Ми скооперувалися з цією подругою, вирішили разом сидіти у Києві та чекати, коли це все закінчиться. Чомусь усі думали, що це закінчиться швидко. Ніхто не міг повірити у війну. У мене

вже була зібрана «тривожна валіза» з документами та грошима. Коли я вийшла на вулицю, то нахилилася, бо дуже сильно було чутно вибухи. Я побігла до метро, щоб проїхати три зупинки. Ми запаслися продуктами, водою, набрали у пляшки та ванну. І вирішили чекати в Києві. У нас не сильно було чутно вибухи з Гостомеля та Бучі, бо це в іншій зоні. Але на 3-4 день поруч із нами якимось чином опинився танк, його спалили. Було дуже страшно, вили сирени, ми бігали до підвалу в моєму будинку. Я була на зв'язку з батьками. А потім він пропав. Мене це найбільше налякало. Я думала, що, може, їх уже немає, і нашого будинку теж. Я вирішила їхати з міста. Машиною це було робити небезпечно, бо людей росіяни розстрілювали, та й для дівчини цей шлях не безпечний. На Західну Україну автівкою добиралися 3-4 дні. Тому я вирішила їхати евакуаційним потягом. Мене багато хто відмовляв. Казали, що там багато людей, усе забито, їдуть стоячи. Але я взяла найнеобхідніші речі, кішку, і з подругою поїхала на вокзал. Якраз за день до цього туди прилетіла ракета. Було дуже страшно. Але, мабуть, не страшніше, ніж у Маріуполі.

Ти пам'ятаєш коли ти точно вирішила їхати? Як це було?

У мене з рідними пропав зв'язок, і я думала, що його

можуть відключити й у столиці. Відключать інтернет, світло, і доведеться самій сидіти в підвалі й невідомо чого чекати. І я вирішила їхати сюди.

Як ти добиралася?

З першого разу поїхати не вдалося, довелося пропустити декілька потягів. Ми намагалися потрапити до будь-якого. Ми сіли у переповнений потяг до Івано-Франківська. Люди сиділи на підлозі, навіть у туалеті. Це було на початку березня. В основному, у потязі були жінки з дітьми. Чоловіків було дуже мало. Можливо, інваліди чи хто мав право виїжджати. У потязі не було чим дихати, він дуже довго їхав. Я вийшла у Львові, переночувала там у знайомих. Найнеприємніше було, коли у Львові неможливо було сісти в потяг за кордон, тому я вирішила їхати до кордону на автобусі Червоного Хреста. А потім перейти кордон пішки. В автобус зайшло надзвичайно багато людей, і була сильна задуха. Усі один на іншого ригали. Це було дуже неприємно.

Автобус довів нас до кордону, пункт Шегині. А потім пішки ми пішли на кордон. Це було швидко. За 2-3 години я пройшла два кордони. У Польщі нас зустріли дуже добре. Пропонували напої, їжу, відвезти, куди потрібно. Поляки поставилися до нас дуже тепло.

//

Як ти зараз почуваєшся?

Я вже адаптувалася, людина до всього звикає. Уже краще.

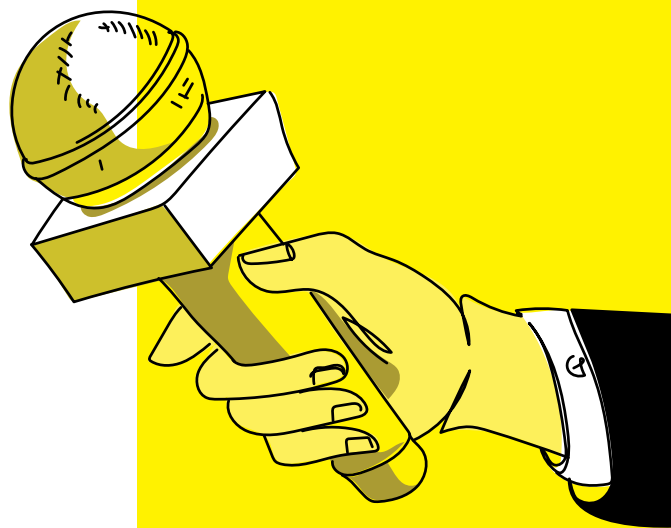
І чого ти очікуєш далі від усієї ситуації?

Звичайно, що війна якнайшвидше закінчиться, і я зможу повернутися додому. Я взагалі ніколи не хотіла жити за кордоном, а лише в Україні. Будувати своє життя, кар'єру в Україні. Зараз у Києві одній дівчині небезпечно, я їздила туди забрати деякі речі. Мені там дуже некомфортно. Хоча я завжди любила Київ. Це гарне місто, добре. Але постійні сирени, блокпости, люди зі зброєю. Ти не почуваєшся в безпеці.

А поки ти тут будеш учитися, шукати роботу?

Так, я записалася до школи, буду вчити мову і з часом шукати роботу.

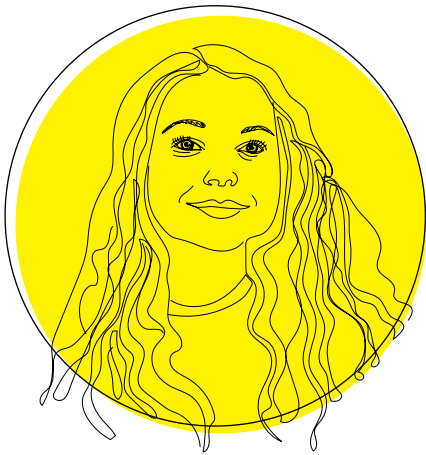
Так, дуже багато людей залишилося. Особливо це видно біля місць роздачі води та гуманітарної допомоги. І діти... У тому під'їзді, де живе моя подруга, є діти. Вони ходять, катаються на велосипедах та самокатах.

ЗАХІДНІ ГОЛУБИ МИРУ ЯК КОРИСНІ ІДІОТИ ДЛЯ РЕЖИМУ ПУТІНА

Що може бути спільного у лівих європейських партій та неурядових організацій із кривавим диктаторським, тиранічним, мілітаристським режимом сучасної Росії? На перший погляд – насправді нічого. Ці партії та неурядові організації виступають за права людини, а, згідно зі звітами Amnesty International (<https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/russian-federation/report-russian-federation/>), у Росії із правами людини тугенько і свобода слова справді відсутня. Ці організації також виступають за права ЛГБТ-спільноти, у той час, як Путін є відвертим гомофобом. Те, що відбувається, наприклад, в

ЛЕСЯ МАГАС – ВОЛОНТЕРКА ПРОМОУТ ЮКРЕЙН

окупованій Росією Ічкерії з негетеросексуальними людьми, є чистим жахом і заслугове цілком окремої статті (<https://www.ecchr.eu/en/case/persecution-lgbtq-chechnya/>).

Миролюбні партії та ГО виступають за права робітників, перерозподіл багатства та чесну торгівлю, проте в Росії лише невелика кількість привілейованих людей живуть у відносно задовільних умовах. Майже половина національного багатства Росії у 2020 році належала лише 1% населення (<https://wid.world/data/>).

І все ж є щось, що об'єднує режим Путіна та європейських «голубів миру» – бажання, щоб Україна була роззброєна у війні, яку розв'язала проти неї Росія.

Примітивний наратив, що «війна – це погано, тому і зброя – це погано» насправді зовсім не працює, коли ти в позиції захисту свого народу на своїх же територіях від монстрів, які ґвалтують 6-місячних дітей. Але, на жаль, ці нюанси не

видно тим, кому власний німб засліплює очі. Мені це видається безмежною наївністю людей, які майже століття не бачили війни на своїх територіях, людей, чиє існування ніколи не було під загрозою, та особливо людей, яким ніколи не доводилося жити під російською окупацією.

Мене абсолютно не дивує, що країни, які найбільше підтримують Україну, окрім Великобританії та США, – це переважно держави, які пережили російську окупацію: Латвія, Литва, Естонія, Польща, Чехія. Вони із власного досвіду знають, що передбачає російське панування. Заклик до України припинити вогонь і відмовитися від окупованих територій із боку західних підтакувачів Росії, є не що інше, як залик до України дозволити депортувати, вбивати, ґвалтувати та грабувати частину своїх громадян. Це залик відмовитися від тих українців, які вкотре і вкотре доводять, що вони не хочуть мати нічого спільного з Росією, як, приміром, наші хоробрі херсонці, які досі продовжують протестувати проти російської окупації.

Це ясно, як білий день, що переслідування українців не припинилися б, якби Росія змогла зберегти за собою окуповані території. Виключно тому, що мета росіян – не Херсон чи Донбас, їхня мета – «вирішити українське питання», і я тут цитую Путіна у його відеозверненні 21 лютого. Він відкрито говорить

на всіх платформах, які йому доступні, що Україна – недодержава й українці не повинні існувати як нація. Терористичне угруповання під назвою «Росія» є справді спадкоємцем Радянського Союзу, а з ним в українців є гіркий досвід протягом понад сімдесяти років. Від 7 до 10 мільйонів українців загинуло від спричиненого радянською владою голодомору, як засвідчує спільна заява до ООН за підписом 25 країн у 2003 році. Також сотні тисяч українців, серед яких еліта нашого суспільства, були депортовані до Сибіру протягом усього існування Радянського Союзу. Усе це в так званий мирний час, «дорогі голуби миру»! Війни між Радянським Союзом та Україною не було, коли відбувалися ці жахи. Природно, що Україна зробить усе можливе, щоб знову не проходити через російську окупацію. А всіх цих високочолих Макронів я хочу запитати тільки, яку частину Франції вони віддали б Росії, щоб «зберегти обличчя Путіна» й «досягти миру»?

Ще одна причина, чому Латвія, Литва, Естонія, Польща, Чехія та Словаччина роблять усе можливе, щоб підтримати Україну в цій війні, полягає в наступному: тактика умиротворення з кровожерливим, ненависним та імперіалістичним режимом не

працює. І вищеперелічені країни усвідомлюють краще, ніж м'який миролюбний Захід, хто стане наступною ціллю російської агресії, за умови, що Росія виграє війну в Україні. Уся ідентичність росіян (так, звичайних людей) полягає в ідеї, що Росія – велика імперія, яка потребує розширення, а всі навколо – вороги. Техніки умиротворення, запропоновані деякими західними політиками, – це просто анекдот для Путіна. Тиранічна Росія розуміє лише силу, а відсутність потужного і згуртованого опору слугує зеленим світлом для того, щоби Путін ішов далі. Однак не варто вірити мені на слово, ось список загарбницьких і дестабілізуючих воєн, які Росія розпалювала протягом 30 років свого існування за межами Радянського Союзу:

- **1992-1993 – Росія окупувала Придністров'я;**
- **1992-1993 – Росія спровокувала абхазську війну;**
- **1994-1996 – перша російсько-чеченська війна;**
- **1999-2009 – друга російсько-чеченська війна;**
- **2008 – російсько-грузинська війна;**
- **2015 – вторгнення Росії в Сирію;**
- **2014 – анексія Криму й окупація частини Донецької та Луганської областей;**
- **2022 – повномасштабна війна з Україною.**

Закономірність тут очевидна: Росія зовсім не зацікавлена в мирі. Мир і стабільність у сусідніх країнах лише чітко вказують громадянам РФ, що вони живуть у злиденній краї-

ні, яка не зацікавлена в соціальному чи економічному розвитку. Я дуже хотіла би, щоб науковці лівого спрямування, як-от Ідесбальд Годдіріс і Том Зауер, а також пацифістські партії по всій Європі та профспілки зрозуміли, що в принципі немає території, якої було б достатньо для того, щоби Росія припинила вторгнення в інші країни. Адже їхня справжня мета полягає не в захопленні того чи іншого клептика землі, Росія і так найбільша країна на карті світу. Її істинна мета – дестабілізація демократичного світу та промивання мізків власному населенню за допомогою нібито воєнних перемог (бо окрім цього пишатися росіянам, власне, нічим).

І знову ж таки, вам не потрібно вірити мені лише на слово. Рамзан Кадіров нещодавно заявив у своєму

*На російському
державному
телебаченні
часто
показують,
як російська
ядерна ракета
Сармат знищує
Великобританію:
Численні погрози
були відкрито
озвучені країнам
Балтії, Фінляндії
та Швеції як
російськими
телепропаган-
дистами,
так і високо-
посадовцями
типу Лаврова та
Медведєва.*

Instagram: «З Україною вже все зрозуміло, тепер нове відкрите питання – Польща» (<https://www.youtube.com/watch?v=jy0JNExF0Zo>).

На російському державному телебаченні часто показують, як російська ядерна ракета Сармат знищує Великобританію:

Численні погрози були відкрито озвучені країнам Балтії, Фінляндії та Швеції як російськими телепропагандистами, так і високопосадовцями типу Лаврова та Медведєва.

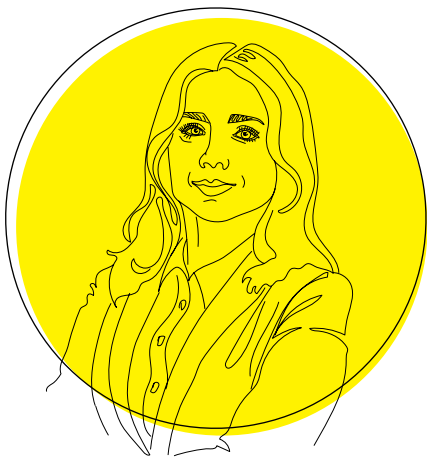
І наостанок хочу наголосити, що багато західних політиків та організацій досі не розглядають Україну як агента, суб'єкта, а як об'єкта у цій війні. Усі ті дискусії про те, що ми спостерігаємо конфлікт між Росією і США або Росією й НАТО, лише підживлюють російську пропаганду. Між кордонами Росії та США на півночі, недалеко від Аляски,

усього 4 кілометри. Якби Росія хотіла справді протистояти США, то, можливо, вона б відправила свою армію тим шляхом?

Важливо також наголосити, що немає жодних інших сторін, відповідальних за цю війну, окрім Росії. Війна була спричинена неспровокованою російською агресією в Україні. Розширення НАТО на схід як *casus belli* є слабким аргументом, адже НАТО не зробило Україну своїм членом проти її волі. Україна демократичним шляхом обрала свій курс розвитку на ЄС і НАТО. Росія до цього процесу не має жодного стосунку, а тим паче права вето. Будь-яка інша інтерпретація – це не що інше, як віктимблеймінг (звинувачення жертви). То я хотіла б уточнити у тих, хто звинувачує НАТО у війні в Україні: чи звинувачують вони також жертву згвалтування в тому, що вона гуляла з іншим, коли на неї напали? А може, Україна просто була в надто короткій спідниці?

ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ В УКРАЇНІ

СТРАШНА РЕАЛЬНІСТЬ

**ДІАНА ДЕГЕЛЬ – МВА,
УКРАЇНСЬКА ЮРИСТКА
З 20-РІЧНИМ
ДОСВІДОМ. ОСТАННІ
П'ЯТЬ РОКІВ ПРАЦЮЄ
В НАЙБІЛЬШІЙ
ЮРИДИЧНІЙ ФІРМИ
УКРАЇНИ «АСТЕРС»**

Міжнародний інформаційний простір наповнений даними та фотографіями з України щодо страшних злочинів, скоєних після нападу Росії 24 лютого 2022 року.

Світ побачив війну, у яку неможливо було повірити. Адже навіть під час війни мають дотримуватися правил проведення бойових дій та норм міжнародного гуманітарного права, до якого належать Женевські конвенції 1949 року й Додаткові протоколи до них, Гаазькі конвенції тощо.

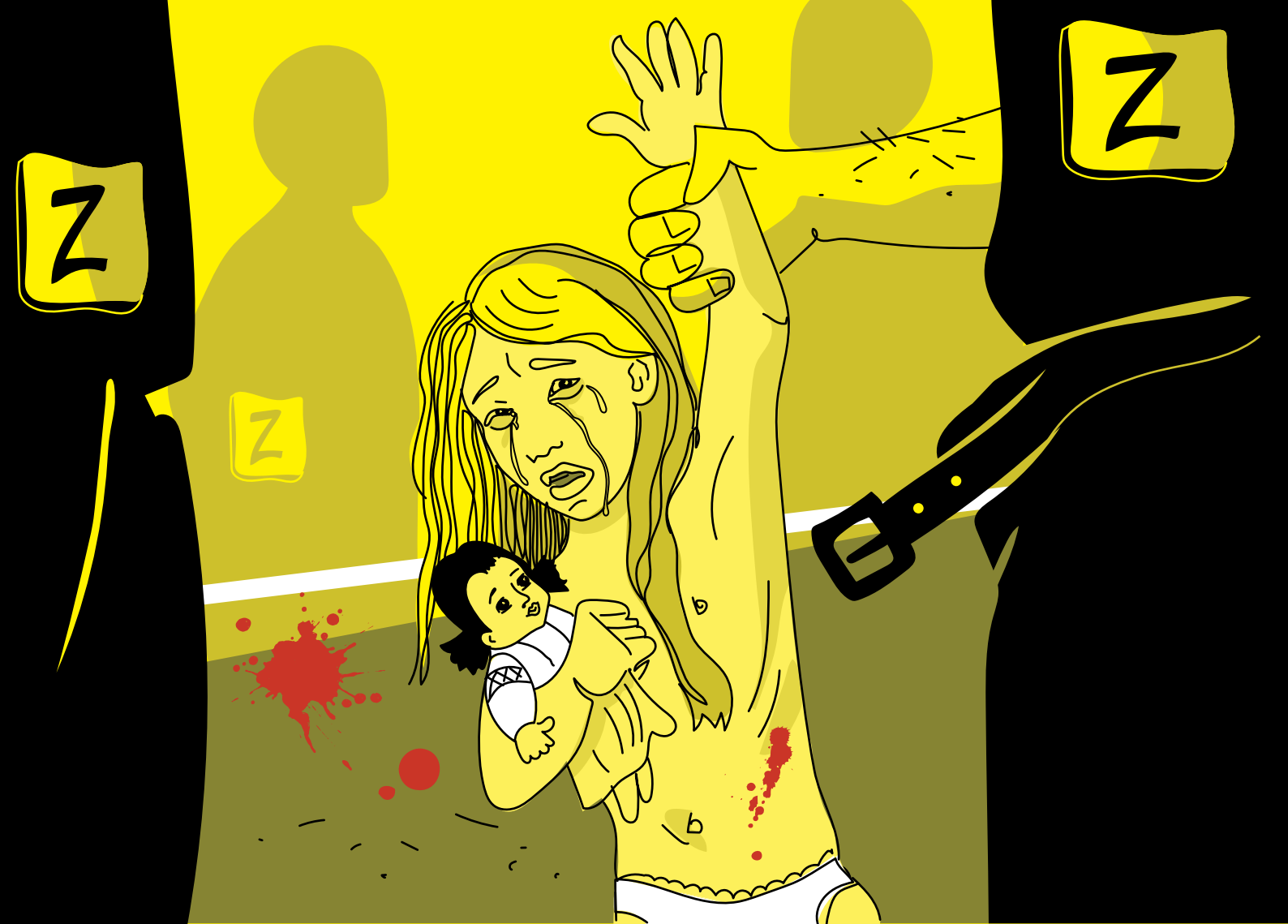
У порушення положень міжнародного права, загальних принципів людяності та моральності були вчинені майже всі тяжкі воєнні злочини. Так, відповідно до звіту ОБСЄ, найбільш тяжкими злочинами, відповідальність за які вже на поточній стадії розслідувань приписується Росії, є цілеспрямовані вбивства цивільних осіб, зокрема журналістів і правозахисників; жорстоке поводження із цивільними особами, зокрема зґвалтування жінок і дівчат; викрадення й депортація великої кількості цивільних осіб тощо.

Звірства були скоєні у таких масштабах, що на всесвітньому економічному форумі 2022 року в Давосі, який проводився без участі Росії, у будівлі «Російського дому» розташувалася «Будинок воєнних злочинів».

Так, під час російського вторгнення, у березні 2022 року, були здійснені масові вбивства та катування цивільного населення в Бучі, Ірпені, Ворзелі та інших населених пунктах навколо Києва. Тільки в Бучі внаслідок обстрілів, катувань, убивств загинуло понад 420 мирних жителів, зокрема жінки, діти. Відомі міжнародні видання, такі як Deutsche Welle, The Economist, Bellingcat, BBC та The New York Times публікували підтвердження звірств, скоєних Росією.

Враховуючи зазначене, 14 квітня 2022 року парламент України затвердив, що вчинені збройними силами Російської Федерації грубі порушення законів та звичаїв війни вважаються такими, що спрямовані на знищення українського народу.

Крім того, Верховна Рада України звернулася до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, урядів

та парламентів іноземних держав із закликом щодо визнання вчинення Російською Федерацією геноциду українського народу, а також злочинів проти людяності та воєнних злочинів на території України.

Скоєні злочини мають залишитися в історії персоніфікованими. Так, вони були скоєні за наказами. Але виконавці – це не командування збройних сил Росії, не її керівництво, це звичайні російські люди, військові. Інформація про тих, хто вчиняв злочини на території України або видавали злочинні накази, збирається й буде опублікована у «Книзі катів», створення якої анонсував Президент України Володимир Зеленський.

Варто пам'ятати, що у цій ситуації найстрашніше – це скалічені долі, зламане життя сімей загиблих. Згвалтова-

ні жінки та діти, цинічно знищенні цивільні особи у підвалі театру в Маріуполі, катування та вбивства – усе це трагічні історії смерті та зруйнованого життя внаслідок воєнних дій Росії.

Мінімальна міра справедливості, яка має настати, полягає в тому, що винні мають бути покарані згідно з правилами відповідальності, встановленими законом.

ХТО ВІДПОВІСТЬ?

За воєнні злочини відповідальність може бути як країни, так і конкретних людей. Серед видів відповідальності – санкції, репарації, компенсації Україні та її громадянам за спричинені Росією злочини й шкоду, кримінальна відповідальність винних осіб.

Збір, фіксація доказів завданої шкоди та її відшкодування –

Звірства були скоєні у таких масштабах, що на всесвітньому економічному форумі 2022 року в Давосі, який проводився без участі Росії, у будівлі «Російського дому» розташувався «Будинок воєнних злочинів».

це один із напрямків роботи України з метою відновлення своїх порушених прав. Крім того, важливим залишається питання відповідальності конкретних осіб.

Так, у травні 2022 року в Україні був винесений перший вирок російському військовому Вадиму Шишимаріну, який розстріляв 62-річного беззбройного чоловіка за декілька метрів від його дому. Прокурори надали докази, зокрема автомат, із якого військовий здійснював постріли, висновки судових експертиз і результати проведеного слідчого експерименту. Вирок суду – довічне ув'язнення.

Важливим є те, що за такого роду злочин має відповідати не лише особа, яка його скоїла, а також командир, керівництво, які дали такий наказ або не вжили всіх можливих заходів у межах своїх повноважень для відвернення або припинення цього порушення. Такий підхід до відповідальності закладений у Додатковому Протоколі 1 до Женевських конвенцій.

*Крім того,
Міжнародний
кримінальний
суд (МКС) у
Гаазі розпочав
повномасштабне
розслідування
злочинів, пов'язаних
із військовою
агресією Росії
проти України.
Прокурор МКС
Карім Хан уже
двічі від початку
війни побував в
Україні й особисто
спілкувався зі
свідками, бачив
наслідки агресії
в Бучі. У рамках
розслідування
злочинів МКС
ведеться робота
із залученням
39 країн, що
забезпечує повне
та неупереджене
розслідування.*

Тобто відповідальність за скоєні злочини в Україні, згідно з результатами розслідувань, нестимуть не тільки солдати, а й їхні командири та вище керівництво Росії, зокрема президент Володимир Путін. Сумнівно, що численні страсти й убивства цивільних громадян здійснюються не за вказівкою та без відома керівництва держави. У такому випадку доказування стає набагато складнішим, адже слідство зазвичай не може надати прямих матеріальних доказів, як у справі Шишимаріна, необхідно довести зв'язок між наказами керівництва та наслідками їхньої реалізації. З іншого боку, враховуючи масштаби злочинів в Україні, системність та публічність наслідків, важко уявити, що відповідальність має бути тільки для виконавців.

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЇ В УКРАЇНІ

Незважаючи на велике поширення в інформаційному просторі даних (фактів) щодо злочинів, Росія нічого не робить для їхнього розслідування та притягнення винних до відповідальності.

Відповідно до даних Офісу Генеральної Прокуратури України, станом на 24 травня 2022 року зареєстровано 19 821 воєнний злочин. Загинуло 234 та поранено 433 дитини.

Окрім роботи слідчих органів та прокуратури, докази російської агресії збираються на єдиній загальнодержавній платформі Офісу

Генерального прокурора за заявами потерпілих та свідків.

Відкриваються провадження органами прокуратури України, також ініційовані провадження іноземними міжнародними інституціями.

При цьому важливим є те, що безпосередньо розслідування проводиться із безпрецедентним за масштабами залученням міжнародних експертів. Усе це свідчить про відкритість України, її готовність провести прозоре й неупереджене розслідування та наявність віри в те, що правда і справедливість переможуть.

Так, відповідно до повідомлення президента Франції Емманюеля Макрона, на Київщині французькі жандарми й експерти допомагають українському і міжнародному правосуддю збирати докази та встановлювати відповідальність.

Крім того, Міжнародний кримінальний суд (МКС) у Гаазі розпочав повномасштабне розслідування злочинів, пов'язаних із військовою агресією Росії проти України. Прокурор МКС Карім Хан уже двічі від початку війни побував в Україні й особисто спілкувався зі свідками, бачив наслідки агресії в Бучі. У рамках розслідування злочинів МКС ведеться робота із залученням 39 країн, що забезпечує повне та неупереджене розслідування.

Крім того, ЄС, США та Велика Британія створили Консультативну групу для координації зусиль із притягнення до відповідальності причетних до воєнних злочинів під час війни РФ проти України. У пресрелізі зовнішньої дипломатичної служби ЄС зазначається, що

Консультативна група має на меті впорядкувати зусилля з координації та комунікації, щоб забезпечити передовий досвід, уникнути дублювання зусиль та заохочувати оперативне розгортання фінансових ресурсів і кваліфікованого персоналу для задоволення потреб Прокуратури України як законного органу в Україні, відповідального за роботу з переслідування воєнних злочинів на своїй території.

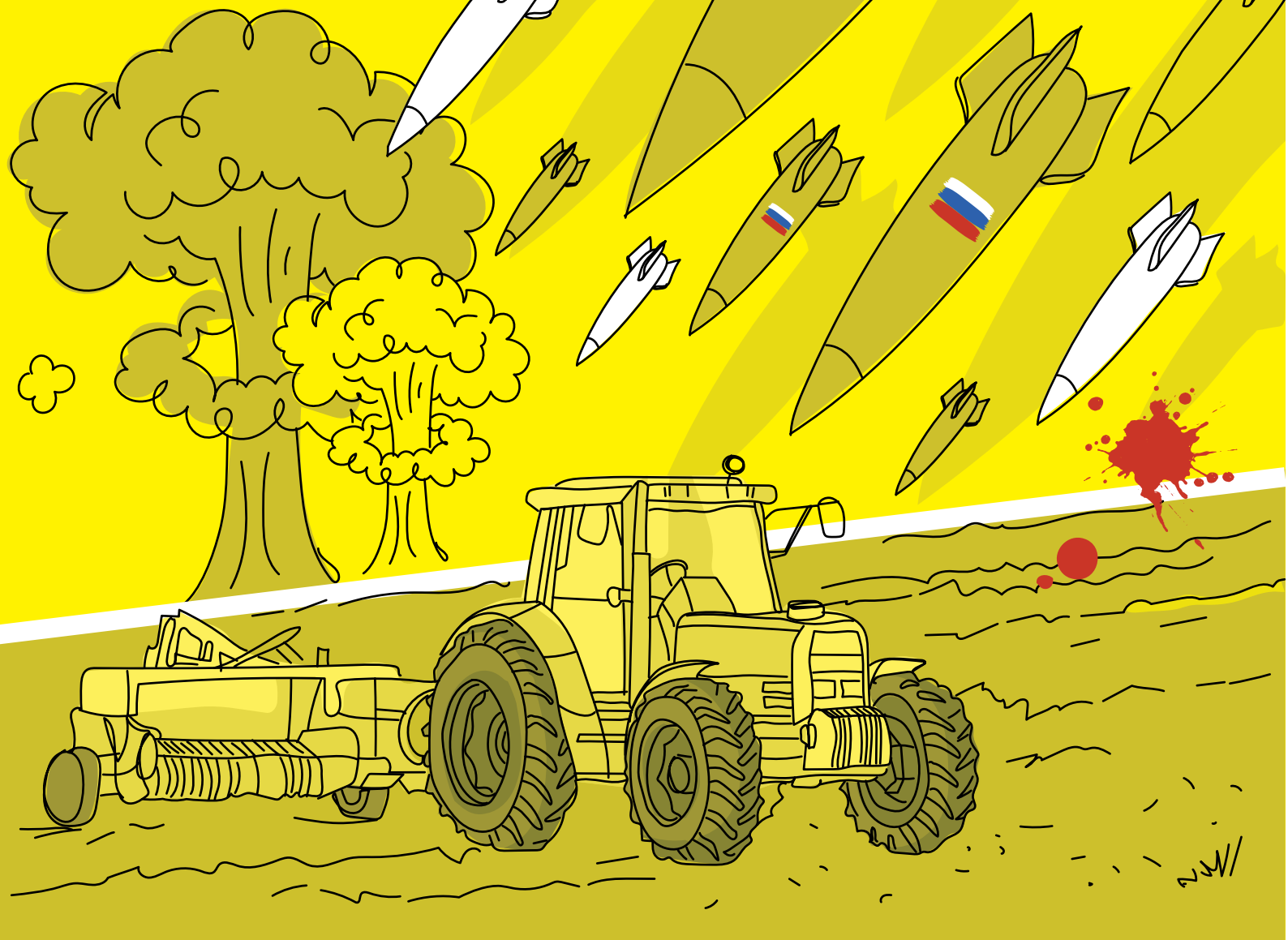
НІКОЛИ ЗНОВУ?

Вочевидь, першочерговим завданням на сьогодні є зупинити агресора, не допустити повторення та гарантувати безпеку не тільки України, а й усієї Європи. Адже ігнорування та безкарність породжує нові злочини.

З цього приводу найважливішими є спільні дії, підтримка України державами Єврозою. Україна має бути країною-кандидатом у члени ЄС найближчим часом. Адже ціною власного життя українці доводять щодня свою прихильність демократичним цінностям Європи та забезпечують мирне життя сусідніх європейських країн, захищають свободу й демократію Європи.

**Вочевидь,
першочерговим
завданням
на сьогодні
є зупинити
агресора, не
допустити
повторення та
гарантувати
безпеку не
тільки України,
а й усієї
Європи. Адже
ігнорування та
безкарність
породжує нові
злочини.**

ЇЖА ЯК ЗБРОЯ: НОВИЙ КОМПОНЕНТ «ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ» ПУТІНА

**МАРИНА ЯРОШЕВИЧ –
ОЧІЛЬНИЦЯ НАПРЯМКУ
АДВОКАЦІЇ У «ПРОМОУТ
ЮКРЕЙН», ДИРЕКТОРКА
ПРОГРАМИ «УКРАЇНА ТА
ЄС» РАДИ ЗОВНІШНЬОЇ
ПОЛІТИКИ «УКРАЇНСЬКА
ПРИЗМА»**

Понад три місяці поспіль світ співчутливо симпатизує Україні через загибель людей – як військових, так і цивільних, – що є наслідком підступного й безпідставного повномасштабного нападу Росії. Щоби згладити наслідки для людей, які опинилися в небезпечній ситуації, країни навстіж відчинили свої двері більш як п'яти мільйонам біженців (українців зі статусом тимчасового захисту), спрямовуючи водночас гуманітарну допомогу решті тридцяти п'яти мільйонам населення. Серед них – внутрішньо переміщеним особам та тим, які не евакуювалися, а натомисть залишилися у зруйнованих і взятих в облогу селах, містечках та містах.

Що ж стосується військової складової, то західні союзники не лише від початку повністю виключали бойові дії на боці України під приводом уникнення третьої світової війни, а й донедавна віддавали перевагу політиці умиротворення Росії,

З огляду на саботаж Росією експорту зернових і добрив, рекордні ціни на енергоносії, а отже й на виробництво, на додачу до перебоїв у ланцюгах постачання, впоратися з усіма труднощами не лише для малорозвинених країн, але навіть для найзаможніших може бути майже неможливим.

а не предметному постачанню військової техніки Україні. Українська армія, незважаючи на її невимовну хоробрість і відданість, будучи недостатньо підготовлена на технічному рівні, не може повністю спиняти просування російських військ. Після витіснення загарбників ризик наростання кількості загиблих не зникає. За підрахунками, в Україні зараз заміновано близько 80 тис. кв. км ріллі, яку не можна буде обробляти не тільки в цьому сезоні, а й протягом багатьох років, поки сапери не розчистять територію.

На жаль, у 2022 році Росії вдалося розширити масштаби своєї неоголошеної та невизнаної «гібридної війни» на весь світ, зірвавши посівну в Україні, зруйнувавши ланцюги харчової обробки та транспортну інфраструктуру, викравши й пограбувавши фермерську техніку, зупинивши експорт сільськогосподарської продукції, блокуючи українські порти в Чорному морі, при цьому перекладаючи одночасно провину за назрівання глобальної продовольчої кризи на санкції Заходу та політику України.

Останнє, однак, відображає повністю викривлену реальність, оскільки санкції проти Росії не зачіпають аграрний сектор, з одного боку; а з іншого

– сама Росія обмежує експорт власного продовольства. Побоюючись дефіциту, за словами Роба Воса з Міжнародного інституту досліджень харчової політики (Вашингтон, округ Колумбія), уже близько двох десятків країн діють за її прикладом. Зменшення пропозиції на світових ринках призводить до ще більшої інфляції.

Ситуація погіршується з кожним днем і стає все критичнішою. Якщо рішення не буде знайдено негайно, восени світ знову «зануриться у співчуття». Цього разу мільйонам людей із принаймні 26 країн, переважно з Близького Сходу та Африки, які можуть померти від голоду. Обставини особливо складні для таких держав, як Сомалі, Сенегал та Єгипет, які залежать від Росії та/чи України на 50-100% постачання пшениці. Якщо ж війна триватиме, багато країн-боржниць можуть бути змушені позичати ще більше, аби субсидувати основні продукти харчування. Населення цих держав, своєю чергою, витіснене за межу бідності, найімовірніше, братиме участь в акціях непокорити та соціальних заворушеннях. Від нестачі їжі або її

надзвичайного дефіциту дехто рятуватиметься втечею. Збільшення міграційних потоків чинитиме тиск на розвинений світ, який ще не відновився економічно після недавньої пандемії COVID-19. З огляду на саботаж Росією експорту зернових і добрив, рекордні ціни на енергоносії, а отже й на виробництво, на додачу до перебоїв у ланцюгах постачання, впоратися з усіма труднощами не лише для малорозвинених країн, але навіть для найзаможніших може бути майже неможливим.

Це порочне коло, якщо його негайно не розірвати, призведе до тривалого спаду світової економіки. За словами Девіда Бізлі, виконавчого директора Всесвітньої продовольчої програми ООН, це означатиме настання «катастрофи за катастрофою». Проте цього разу жертви не будуть рахуватися десятками й сотнями тисяч. Скоріше вони обчислюватимуться мільйонами тих, хто загинув через російську агресію та відсутність швидкої відповіді й адекватної реакції світу.

Питання полягає в тому, чи вистачить у західного світу цього разу сил визнати, що він став «співучасником злочину», зробивши надто мало й надто пізно, щоби зупинити Путіна, коли ще можна було уникнути найгіршого?

Якщо рішення не буде знайдено негайно, восени світ знову «зануриться у співчуття». Цього разу мільйонам людей із принаймні 26 країн, переважно з Близького Сходу та Африки, які можуть померти від голоду. Обставини особливо складні для таких держав, як Сомалі, Сенегал та Єгипет, які залежать від Росії та/чи України на 50-100% постачання пшениці. Якщо ж війна триватиме, багато країн-боржниць можуть бути змушені позичати ще більше, аби субсидувати основні продукти харчування.

Ukraine **NOW**

de

WWW.UKRAINENOW.DE

**ВСЕ ПРО УКРАЇНСЬКІ ІНІЦІАТИВИ,
ПОДІЇ І ПРОЄКТИ В НІМЕЧЧИНІ.**

**З 2016 РОКУ МИ ЩОДНЯ ІНФОРМУЄМО
ПРО КОНФЕРЕНЦІЇ, ВИСТАВИ, ДИСКУСІЇ,
ЛІТЕРАТУРНІ ЗУСТРІЧІ І КНИЖКОВІ ПОРАДИ
НІМЕЦЬКОЮ І УКРАЇНСЬКОЮ МОВАМИ.**

facebook |

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ТИМЧАСОВО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У БЕЛЬГІЇ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХ УПЕРЕД

ФАТІХ ІЛМАЗ
– ДИРЕКТОР ІЗ
ПРОЄКТІВ ТА
ПАРТНЕРСТВА
BEYOND THE HORIZON
ISSG

1. ВСТУП

Вторгнення Росії в Україну призвело до великомасштабного потоку біженців з України, найбільшого з часів Другої світової війни.

За даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ), кількість українських тимчасово переміщених осіб, які переїхали в інші європейські держави, з початку вторгнення перевищила 6,5 мільйона, 90% із них – жінки та діти. Хоча є надія, що війна в Україні закінчиться незабаром, історія свідчить, що більшість біженців не зможе повернутися на батьківщину найближчим часом.

Тому інтеграція цих людей у країнах, які надають притулок, є дуже важливою як для біженців, так і для тих, хто приймає. Здебільшого позитивне й тепле ставлення приймаючих країн до українських біженців могло б сприяти їхній інтеграції з точки зору освіти, охорони здоров'я, житла, праці та мови. Але велика кількість біженців, які прибувають до Бельгії, насправді є викликом як для місцевих органів влади, так і для суспільства в цілому.

Перелякані, з однією чи двома невеликими валізами, більшість українських біженців прибувають до приймаючих країн у нестабільному емоційному стані.

ЛЮБОВ КАРПАЧОВА
– КЕРІВНИК ВІДДІЛУ
У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ
«ПРОМОУТ ЮКРЕЙН»

2. ВИКЛИКИ ТИМЧАСОВО-ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ З УКРАЇНИ

Перелякані, з однією чи двома невеликими валізами, більшість українських біженців прибувають до приймаючих країн у нестабільному емоційному стані. Навіть якщо їх зустрічають знайомі на вокзалі чи в аеропорту, мовний бар'єр створює серйозну проблему. Нова країна, нова культура, невідома мова, і без друзів чи сім'ї, щоб їх підтримувати.

За підтримки громадянського суспільства та асоціацій української громади УВКБ ООН 15 травня 2022 року організувало свою першу консультацію з громадою щодо питань інтеграції біженців у столичному регіоні Брюсселя. Під час зустрічі учасники торкнулися найпоширеніших проблем, з якими стикаються українські біженці в Бельгії.

СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ

Однією з ключових проблем, визначених з точки зору соціальної інтеграції, було незнання місцевих мов. Не розмовляючи французькою, голландською чи навіть базовою англійською, тимчасово переміщені особи з України часто не дізнаються важливої інформації, навіть якщо вона є легкодоступною. Вони не знають про послуги та підтримку, на які вони мають право. До того ж вони не розуміють обов'язки кожного урядового агентства чи як працює бельгійська система.

Процес реєстрації для отримання документів, що посвідчують особу, подання запиту на соціальні виплати або відкриття банківського рахунку може тривати до трьох місяців залежно від муніципалітету, часто залишаючи українців без необхідних засобів для повноцінного життя в бельгійському суспільстві. Бельгійська влада й

населення роблять усе можливе, щоб підтримати та змінити застарілі процеси, але це також тривалий процес.

ЖИТЛО

Незважаючи на те, що багато людей, які проживають у Бельгії, люб'язно відкрили після подій 24 лютого свої будинки для тимчасово переміщених людей з України, тривале розміщення сімей на добровільних засадах не є доцільним довгостроковим рішенням. По-перше, це додаткове навантаження в матеріальному плані (наприклад, підвищення вартості комунальних послуг), і по-друге, це впливає на психосоціальний стан сімей, які надають притулок (втома господаря та культурні відмінності).

Багато українських біженців у Бельгії не можуть самостійно орендувати житло, оскільки їхні дозволи на тимчасове перебування («картка А») закінчуються 4 березня 2023 року, а орендодавці в Бельгії зазвичай хочуть укласти контракти на один-три роки. Крім того, юридичний термін повідомлення про розірвання таких контрактів становить три місяці. Більшість біженців не погоджуються на цю умову, бажаючи повернутися додому якомога швидше після закінчення війни.

Колективного житла, яке пропонує уряд, недостатньо, і, як правило, є дуже мало інформації щодо того, коли та як воно буде пропонуватися.

ЗДОРОВ'Я

Бельгійська система соціального забезпечення та обов'язкове медичне страхування, яке спочатку пропонувалося українцям безкоштовно, безумовно, корисні, коли потрібна медична допомога. Проте незвична для українців сис-

тема соціального забезпечення й місцева система охорони здоров'я ускладнюють своєчасне отримання допомоги в разі надзвичайної ситуації та відшкодування будь-яких медичних витрат.

ОСВІТА

Від самого початку бельгійські школи й університети забезпечили українським біженцям швидкий доступ до своїх курсів. Що стосується проблем, то було виявлено відсутність чіткого розуміння процесу зарахування, а також труднощі з негайним зануренням у місцевий навчальний процес у дітей, які не розмовляють місцевими мовами. Тільки деякі школи пропонують інтеграційні класи, які дозволяють українським дітям поступово адаптуватися до своїх навчальних програм, а також вивчати місцеві мови. Крім того, багато батьків сподіваються якнайшвидше повернутися в Україну і тому не бачать необхідності віддавати своїх дітей у місцеві школи. Натомість вони вважають за краще відвідувати онлайн-навчання, яке пропонують школи в Україні.

РОБОТА

Не володіючи місцевими мовами, тимчасово переміщені з України в Бельгії вже мають дуже обмежену кількість робочих місць, на які можна претендувати. Крім того, трудові процедура підтвердження еквівалентності українських дипломів робить майже неможливим для великої кількості українців одразу працевлаштування в Бельгії. Щоб подолати цю перешкоду, деякі українські біженці претендують на посади з нижчою кваліфікацією чи не за фахом, оплата яких значно нижча, ніж в Україні (порівняно з середнім рівнем життя).

3. РЕАКЦІЯ БЕЛЬГІЇ НА ІНТЕГРАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ

У відповідь на ситуацію Європейський Союз вперше активував свою Директиву про тимчасовий захист. Держави-члени ЄС тепер зобов'язані забезпечити негайний тимчасовий захист біженцям з України, надати їм негайний доступ до освіти, житла та послуг охорони здоров'я, а також до ринків праці ЄС. Бельгійські адміністрації зараз стикаються з величезною проблемою, щоб зробити такий доступ реальністю.

Спираючись на свої досвідчені інституції та активне громадянське суспільство, Бельгія швидко відреагувала на поточну ситуацію, проте гуманітарна криза такого масшта-

Багато українських біженців у Бельгії не можуть самостійно орендувати житло, оскільки їхні дозволи на тимчасове перебування («картка А») закінчуються 4 березня 2023 року, а орендодавці в Бельгії зазвичай хочуть укласти контракти на один-три роки.

бу не обходиться без викликів. За оцінками чиновників, Бельгія може прийняти до 200 тисяч українських біженців. У період із 24 лютого по 24 травня 2022 року 42 979 українців, із яких 80% становили жінки й діти, отримали так званий статус тимчасового захисту. З самого початку бельгійська влада створила окремі канали для допомоги українським біженцям. І коли це було потрібно, вони нарошували потужність.

Найскладнішим завданням є негайний притулок для цих людей, відповідальність, поділена між усіма верствами держави та громадянами.

- Фламандський уряд разом із місцевою владою мали на меті створити 18 000 так званих «приймальних місць» до кінця березня. Наразі уряд розглядає можливість побудувати 15 «аварійних сіл», щоб дозволити потенційно прийняти ще 120 000 українських біженців. Такі села вже відкрилися в Антверпені та Мехелені.

- Парламент тимчасово пом'якшив стандарти якості в режимі оренди, виділив вільні соціальні площі, придатні для колективного житла (наприклад, монастирі та лікарні), і доручив Товариству соціального житла підготувати мобільні будинки.

- Уряд Фландрії надав 1000 євро на місце прийому для міст і муніципалітетів та ще 400 євро на місце прийому від приватних осіб (понад 6000 жителів зголосилися стати приймаючими сім'ями).

- Також розроблено процедуру перевірки для сімей, які хочуть прийняти українських біженців.

У тандемі з основним зусиллям (житлом) одночасно вживаються кілька інших заходів:

- Влада забезпечила для біженців профілактичні ме-

дичні заходи, такі як скринінг/вакцинація проти туберкульозу, COVID-19, кору, епідемічного паротиту, краснухи (MBR) та дифтерії, правця і кашлюку.

- Give a Day, найбільша організація із залучення волонтерів у Бельгії, запустила онлайн-платформу для людей, які хочуть допомогти українцям.

- Запроваджено 45% додаткову знижку для жертв, що перевищують 40 євро для окремих організацій допомоги (Консорціум 12 12, у партнерстві із Фламандським Червоним Хрестом, серед інших), які допомагають українським біженцям.

- Надбавка, яка надавалася б при реєстрації, зараз обговорюється на федеральному рівні.

Заходи щодо соціальної орієнтації:

- Агенція громадянської інтеграції («Agentschap Integratie en Inburgering») збрала необхідну інформацію та організувала онлайн інформаційні сесії українською мовою про життя у Фландрії.

- Міністерство освіти Фландрії розглядає можливість відкриття шкіл у надзвичайних селах, поряд із нинішніми школами, щоб навчати біженців нідерландської мови та підтримувати дітей без перерв за освітою.

Заходи щодо інтеграції на ринку праці:

- Фламандська служба зайнятості та професійного навчання (VDAB) відповідає за інтеграцію українських біженців на ринок праці. Основна увага приділяється додатковому мовному навчанню та наставництву. Станом на 2 червня 2022 року на порталі VDAB було доступно 3306 посад.

- Хоча наявні на цей час робочі місця, як правило, є

Не володіючи місцевими мовами, тимчасово переміщені з України в Бельгії вже мають дуже обмежену кількість робочих місць, на які можна претендувати.

тимчасовими, вони все ще є варіантом для українських біженців. Але міністр економіки, інновацій, праці, соціальної економіки та сільського господарства Хільде Кревіц зазначила, що українські біженці не компенсують дефіцит кадрів на фламандському ринку праці.

4. ШЛЯХ УПЕРЕД

Невизначеність ситуації створює виклик як для біженців, так і для місцевої влади. Беручи до уваги невідкладність, бельгійська влада повинна бути більш адаптивною і гнучкою, знаходити нові швидкі розв'язання проблем у сфері інтеграції українських біженців. Організації громадянського суспільства також могли б зіграти більшу роль у матеріалізації таких рішень. З іншого боку, приватний сектор також міг би зробити більше, координуючи різні зусилля для досягнення синергії, спрямованої на кращу підтримку інтеграції українських тимчасово переміщених осіб у Бельгії.

КУЛЬТУРА З (ПОЗА) ПОЛІТИКОЮ

КУЛЬТУРА З (ПОЗА) ПОЛІТИКОЮ

**ДАНИЛО ПОЛІЛУЄВ-ШМІДТ – КУЛЬТУРНИЙ
ОГЛЯДАЧ ПРОЄКТУ «УКРАЇНА В НІМЕЧЧИНІ»,
ЧЛЕН ПРАВЛІННЯ ГО ІВЕК E.V. ТА
СПІВЗАСНОВНИК АЛЬЯНСУ УКРАЇНСЬКИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ, АКТИВІСТ, ТВОРЕЦЬ ПОДКАСТІВ
І БЛОГЕР. БЕРЛІН, НІМЕЧЧИНА**

Культура – це велике багатство, яке багатьма пізнається й усвідомлюється не одразу. Саме завдяки культурі ми стаємо свідомими, спроможними та освіченими, саме культура дає можливість розвиватися й самореалізовуватися. Ба більше, культура дає простір знайти нові сенси, вибудувати критичне мислення і зберегти національну пам'ять. Заразом це є простір формування національної ідентичності.

Суб'єктність – одна з центральних тем культури, культурної дипломатії та інклюзивності. Свідомо чи не-свідомо, але культура є не-

віддільною частиною нашого повсякденного життя: коли ми їдемо на роботу і слухаємо улюблену музику на стрімінговій платформі, коли дивимося фільми на Берлінале, коли йдемо до музею, купуємо одяг або коли їмо паличками в ресторані східної кухні, коли читаємо книгу тією чи іншою мовою, захоплюємося досягненнями атлетів/ок на Олімпіаді... Опис контактів із культурою та її похідними можна продовжувати нескінченно. Сподіваюся, що для багатьох інтегральність культури на різних рівнях життя є незаперечною. З цього можна зробити висновок, що культура може змінювати часопростір та коригувати наповнення сенсів.

На мою думку, Росія дедалі частіше використовувала культурну складову як знаряддя агресії та

опресії відразу після розпаду Радянського Союзу. А протягом останніх восьми років і трохи більше як три місяці війни російське суспільство й керівництво продовжувало знаходити нові шляхи атаки на все націєтворче в Україні й поза її межами: мовна ідентифікація (українська, кримськотатарська, караїмська), історична справедливість і бажання руху до європейських цінностей та стандартів, скаутські організації. Тому це вже не дивує, що одним зі знарядь гібридної війни є культурна експансія та апропріація. Конструктивний підхід і холонокровне переписування історичних фактів. Їх використовують для розмивання кордону

*На мою думку,
Росія дедалі
частіше
використовувала
культурну
складову як
знаряддя агресії
та опресії відразу
після розпаду
Радянського
Союзу. А протягом
останніх
восьми років і
трохи більше
як три місяці
війни російське
суспільство й
керівництво
продовжувало
знаходити нові
шляхи атаки на
все націєтворче
в Україні й поза її
межами.*

між українським і російським, водночас значення української мови як частини європейського простору заперечують. Монотонний голос Кремля замилує очі Заходу, що Україна є тільки провінцією – усього лише частиною Росії, яка збунтувалася і через жажливу несправедливість відкололася від колиски «совєтського світу». Тому всі художники, артисти, співаки, культурні діячі та діячки автоматично стають «радянськими» або російськими. Великі культурні діячі стають виключно російськими, українські артисти, котрі були тільки заїжджими на північно-східному напрямку, визнаються питомими російськими зірками. Відбувається заміщення понять і готується підґрунтя до нових загарбницьких вимог Росії на все українське. Власне, тому, на мою думку, питання культурної належності, походження й мови стає дуже актуальним, а не другорядним. Якщо краще подумати, то ми зможемо побачити кількість українських втрат на полі російської культурної війни. Роками кількість втрат не було видно, бо їх було неможливо побачити у тіні

захланної імперії. Також не дозволяли розгледіти таких фактів, як-от Голодомор, Червоний терор, Розстріляне Відродження, вивезені фрески з Михайлівського Золотоверхого собору, намагання привласнити «Скіфське золото» з Криму тощо.

І останній аспект у запеклій боротьбі Росії проти України – це теза про українське як анти-російське та підле. Цю тезу довели в дії російська армія та її поплічники, вони це показали під час окупації Криму, Донецька і Луганська й у багатьох інших містах і селах. Перше, що зробили окупанти, – це не запровадження нової валюти або ж нових законів, а розмивання кордонів культурного середовища. Український герб та прапор почали знімати з усіх будівель, нові пам'ятники Леніну почали виростати як гриби після дощу, а українські книги почали відразу вилучати з місцевих бібліотек і палити на площах розбомблених міст та обгорілих будинків. Переєменування міст на російський лад теж не забарилося. Що ж, українська культура для Кремля є страшнішою, аніж кулі чи гармати.

Протягом багатьох років внесок України у розвиток культури та

***І останній
аспект у запеклій
боротьбі Росії
проти України
– це теза про
українське як
антиросійське
та підле. Цю
тезу довели в дії
російська армія
та її поплічники,
вони це показали
під час окупації
Криму, Донецька
і Луганська й
у багатьох
інших містах і
селах. Перше,
що зробили
окупанти, – це не
запровадження
нової валюти
або ж нових
законів, а
розмивання
кордонів
культурного
середовища.***

цінностей Європи просто приписували Росії, ніби у Східній Європі це лише єдина російська культура. Тепер цей паттерн можна й потрібно виправити.

Культурну складову в українському політичному просторі часто недооцінюють і намагаються оминати, маргіналізація та недооцінений потенціал забирають шанси у популяризації України як усередині держави, так і за її межами. У медійному ж просторі звучать теми, що культура є не на часі, а «мову на хліб не намажеш». Протягом повномасштабного вторгнення ці тенденції перетворюються на «не розпалюйте ворожнечу». Я цілковито не погоджуюся з вищенаведеними тезами, як і більшість нашого громадянського суспільства, котре виросло і змінилося протягом останніх двох революцій (Помаранчева революція у 2004 та Революція Гідності). Особисто я пам'ятаю, що до 2012 року було майже неможливо дістати українські книги – такий собі дефіцит на полицях книгарень в Україні. Тому кожна нова була як ковток свіжого повітря й ковток свободи. Порівняно з Польщею та її розвитком книгодрукування, фільмів, часописів, музики, в Україні відбувалася регресія і легітимізація наративів Росії, ігнорування потреб власного населення на українську культуру та її продукти. Такі тенденції не залишилися непоміченими й за кордоном. В омріяній Європі почали сприймати це як загальний тренд. Навіть зараз можна почути від освічених громадян Європейського Союзу, що вони вважають українську та російську по суті двома культурами. Але головне, що на ринку переважала власне російська, бо вона стала домінантною у цьому контексті. Я повністю розумію, що

воєнний час ускладнює діяльність у культурній сфері, але це не може стати причиною для того, щоб нові сенси перестали створюватися нашими митцями та мисткинями. Ми з усіх сил маємо їх підтримати, адже без мистецтва немає стрижня національної ідентифікації.

Коли точилася повітряна війна проти Великобританії, представники парламенту закликали тодішнього прем'єр-міністра Вінстона Черчилля скоротити витрати на культуру та фінансування мистецьких проєктів на користь оборонного бюджету. На що тодішній прем'єр відповів: «А за що ж тоді ми боремося?» Чи була би ця цитата сьогодні поштовхом для української політичної верхівки ставитися до культури інакше в часи кризи? Чи з'явилася б чіткіша політика підтримки літератури й телебачення державною мовою, сприяння кінематографу та популяризації України як бренду за кордоном?

Але тепер ми, як українки та українці, можемо тільки глибше усвідомити й деконструвати російські міфи про Україну, досліджувати минуле і продовжувати розбудовувати наш культурний всесвіт, бо тільки там ми зможемо перемогти у війні за світле українське майбутнє у складі Європейського Союзу. Я щиро вірю, зараз – це чудова можливість для всіх нас по-новому пізнати Україну як суб'єкт політичної, історико-наукової, культурної та мовної ідентичності.

PROFESSIONAL GOVERNMENT ASSOCIATION

not-for-profit community
of Western-educated Ukrainians
who promote effective governance in Ukraine
through high-quality events & networking

LET'S JOIN EFFORTS TO DELIVER IMPACTFUL UKRAINE-EU PROJECTS

✉ Proukrgov.ua@gmail.com

🔗 pga.org.ua/en

📘 facebook.com/PGA.Ukraine

Brussels Ukraine Review

**GEORGES DALLEMAGNE:
“NOT GRANTING UKRAINE
CANDIDATE STATUS WOULD BE
TERRIBLE MISTAKE”**

**OKSANA BULDA:
“DELUKOILISATION OF BELGIUM”**

**“MARIUPOL AT GUNPOINT”
INTERVIEW**

JUNE 2022

**P | Promote
Ukraine**

Brussels Ukraine Review